

Ειδική έκθεση

Σχεδιασμός του συστήματος δικλίδων της Επιτροπής για τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Το νέο μοντέλο εφαρμογής εξακολουθεί να εμφανίζει ελλείψεις στη διασφάλιση και τη λογοδοσία σε επίπεδο ΕΕ, παρά τις προβλεπόμενες εκτενείς εργασίες

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Περιεχόμενα

	Σημείο
Σύνοψη	I-VII
Εισαγωγή	01-16
Ο ΜΑΑ εν συντομία	01-05
Εφαρμογή του ΜΑΑ	06-12
Το πλαίσιο δικλίδων της Επιτροπής για τον ΜΑΑ	13-15
Οι εργασίες μας σχετικά με τον ΜΑΑ	16
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου	17-23
Παρατηρήσεις	24-88
Υπάρχουν ελλείψεις στη διασφάλιση και τη λογοδοσία σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης	24-36
Η αξιολόγηση των ρυθμίσεων για τις δικλίδες από την Επιτροπή ήταν ολοκληρωμένη, βασίστηκε ωστόσο εν μέρει σε συστήματα που δεν είχαν ακόμη τεθεί σε λειτουργία	25-27
Η εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου αξιολογείται με τις εκ των προτέρων επαληθεύσεις και τους κατασταλτικούς ελέγχους	28-31
Η ελλιπής πληροφόρηση συνεπάγεται ελλείψεις στη διασφάλιση και τη λογοδοσία σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης	32-36
Η Επιτροπή έχει σχεδιάσει εκτενή διαδικασία για την επαλήθευση της εκπλήρωσης των ορόσημων και των τιμών-στόχου	37-70
Η διαδικασία της εκ των προτέρων επαλήθευσης της εκπλήρωσης των ορόσημων και των τιμών-στόχου είναι μεν εκτενής, τα προβλήματα ωστόσο δεν έχουν εξαλειφθεί	40-55
Οι κατασταλτικοί έλεγχοι θα μπορούσαν να συμβάλουν στη διασφάλιση της ακρίβειας των στοιχείων που δηλώνονται σχετικά με την εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου	56-65
Η έλλειψη καθοδήγησης αυξάνει τον κίνδυνο μη εντοπισμού της αναίρεσης μέτρων που σχετίζονται με ορόσημα και τιμές-στόχο που είχαν εκπληρωθεί στο παρελθόν	66-70

Η από μέρους της Επιτροπής αξιολόγηση των συστημάτων των κρατών μελών θα μπορούσε να βασιστεί στις δικλίδες που εφαρμόζει, ωστόσο οι διαδικασίες για την αναφορά περιπτώσεων απάτης και τη διόρθωση αδυναμιών θέτουν κάποιους περιορισμούς	71-88
Οι προβλεπόμενοι έλεγχοι της Επιτροπής θα μπορούσαν να καταστήσουν δυνατή την αξιολόγηση των συστημάτων δικλίδων των κρατών μελών που αφορούν την απάτη, τη διαφθορά, τη σύγκρουση συμφερόντων και τη διπλή χρηματοδότηση	71-76
Οι περιορισμένες πληροφορίες σχετικά με τους ελέγχους που διενεργούν τα κράτη μέλη ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στην προστιθέμενη αξία των διαχειριστικών δηλώσεων και συνόψεών τους	77-79
Ο τρόπος αναφοράς περιπτώσεων απάτης και η καθοδήγηση όσον αφορά τη διόρθωση αδυναμιών στα συστήματα των κρατών μελών δεν έχουν αναπτυχθεί πλήρως	80-88
Συμπεράσματα και συστάσεις	89-96
Συνομογραφίες	
Γλωσσάριο	
Απαντήσεις της Επιτροπής	
Χρονογραμμή	
Κλιμάκιο ελέγχου	

Σύνοψη

I Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) είναι το κύριο μέσο του NextGenerationEU και συστάθηκε με σκοπό την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης μεγάλης κλίμακας για δημόσιες επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις στα κράτη μέλη. Χρηματοδοτήθηκε με 723,8 δισεκατομμύρια ευρώ (σε τρέχουσες τιμές), τα οποία διατίθενται σε δάνεια (385,8 δισεκατομμύρια ευρώ) και επιχορηγήσεις (338 δισεκατομμύρια ευρώ) για τον ως άνω σκοπό. Η χρηματοδότηση τέτοιων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στα κράτη μέλη ξεκίνησε από την έναρξη της πανδημίας τον Φεβρουάριο του 2020 και θα συνεχιστεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026. Ο κανονισμός ΜΑΑ τέθηκε σε ισχύ στις 19 Φεβρουαρίου 2021.

II Ο ΜΑΑ ακολουθεί ένα μοντέλο εκτέλεσης των δαπανών που διαφέρει από αυτό άλλων προγραμμάτων δαπανών της ΕΕ. Οι πληρωμές στα κράτη μέλη καταβάλλονται όταν τα υποκείμενα ορόσημα και τιμές-στόχος έχουν εκπληρωθεί ικανοποιητικά βάσει της αξιολόγησης της Επιτροπής. Παρότι αυτό δεν αποτελεί προϋπόθεση για την καταβολή των εν λόγω πληρωμών, τα χρηματοδοτούμενα από τον ΜΑΑ επενδυτικά έργα των κρατών μελών πρέπει να συμμορφώνονται με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες, παραδείγματος χάριν με τους κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων ή με τις διατάξεις που καθορίζουν τα επιλέξιμα επιστρεπτέα έξοδα.

III Διενεργήσαμε τον εν προκειμένω έλεγχο ενόψει του σημαντικού αριθμού εκταμιεύσεων που πρόκειται να πραγματοποιηθούν από τον ΜΑΑ κατά τη διάρκεια λειτουργίας του, ήτοι έως το τέλος του 2026. Στόχος του ελέγχου μας ήταν να αξιολογήσουμε και να συμβάλουμε στη διασφάλιση όσον αφορά την καταλληλότητα του σχεδιασμού του συστήματος δικλίδων της Επιτροπής για τον ΜΑΑ. Στο πλαίσιο αυτό, εξετάσαμε αν, έως το τέλος Απριλίου 2022, το σύστημα είχε αναπτυχθεί με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου, καθώς και η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Τα αποδεικτικά στοιχεία που συλλέξαμε μέσω της εξέτασης των διαδικασιών της Επιτροπής συμπληρώθηκαν με σχετικές παρατηρήσεις που είχαμε διατυπώσει στο πλαίσιο του ελέγχου μας για τη δήλωση διασφάλισης σχετικά με την κανονικότητα των δαπανών του ΜΑΑ για το 2021.

IV Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα, η Επιτροπή σχεδίασε ένα σύστημα δικλίδων που προβλέπει μια εκτενή διαδικασία για την επαλήθευση της εκπλήρωσης των ορόσημων και των τιμών-στόχου. Ωστόσο, το εν λόγω σύστημα παρέχει περιορισμένες μόνο επαληθευμένες πληροφορίες σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τη συμμόρφωση των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ επενδυτικών

έργων με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες. Η έλλειψη τέτοιων επαληθευμένων πληροφοριών έχει αντίκτυπο στη διασφάλιση που μπορεί να παρέχει η Επιτροπή και συνεπάγεται ελλείψεις στη λογοδοσία σε επίπεδο ΕΕ.

V Όσον αφορά τη διασφάλιση της εκπλήρωσης των ορόσημων και των τιμών-στόχου, διαπιστώσαμε ότι οι διαδικασίες είναι εκτενείς. Οι εκ των προτέρων εξακριβώσεις στο πλαίσιο της προκαταρκτικής αξιολόγησης συμπληρώνονται από πρόσθετους επιτόπιους ελέγχους. Ωστόσο, τα διάφορα στάδια της προκαταρκτικής αξιολόγησης δεν καθορίζονταν ούτε τεκμηριώνονταν επαρκώς. Σημειώνουμε επίσης ότι δεν υπάρχει επί του παρόντος μεθοδολογία για την ποσοτικοποίηση του αντικτύπου της μη εκπλήρωσης ενός ορόσημου ή τιμής-στόχου, ούτε καθοδήγηση για την αντιμετώπιση του κινδύνου που συνδέεται με τον μη εντοπισμό της αναίρεσης ενός μέτρου για το οποίο είχε εκπληρωθεί στο παρελθόν κάποιο ορόσημο ή τιμή-στόχος.

VI Όσον αφορά την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, επισημαίνουμε ότι η Επιτροπή έχει προγραμματίσει ελέγχους συστημάτων για κάθε κράτος μέλος. Οι έλεγχοι αυτοί θα επικεντρωθούν στα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών που αφορούν την απάτη, τη διαφθορά, τις συγκρούσεις συμφερόντων και τη διπλή χρηματοδότηση. Εντούτοις, στο πλαίσιο αυτών των ελέγχων, δεν θα εξεταστεί αν τα κράτη μέλη ελέγχουν επαρκώς τη συμμόρφωση των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ επενδυτικών έργων με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες. Κατά συνέπεια, οι επαληθευμένες πληροφορίες σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με τη συμμόρφωση των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ επενδυτικών έργων με τους εν λόγω κανόνες είναι περιορισμένες. Η έλλειψη τέτοιων επαληθευμένων πληροφοριών έχει αντίκτυπο στη διασφάλιση που μπορεί να παρέχει η Επιτροπή σε σχέση με το ζήτημα αυτό. Η αρμοδιότητα της Επιτροπής όσον αφορά την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης περιορίζεται στη διασφάλιση της ανάκτησης από αυτήν τυχόν οφειλόμενου ποσού σε περίπτωση απάτης, διαφθοράς ή σύγκρουσης συμφερόντων, όταν τα κράτη μέλη δεν προβαίνουν στην ανάκτηση αυτή, ή σε περίπτωση αποδεδειγμένης σοβαρής παραβίασης συμφωνίας χρηματοδότησης. Επισημάναμε επίσης ότι το σύστημα διαχείρισης παρατυπιών δεν περιέχει κεντρικές και τυποποιημένες πληροφορίες για τις περιπτώσεις απάτης στο πλαίσιο του ΜΑΑ και ότι δεν καθορίζονται επαρκώς τα διαφορετικά επίπεδα κατ' αποκοπή διορθώσεων που πρέπει να εφαρμόζονται σε περίπτωση ανεπάρκειας των συστημάτων δικλίδων των κρατών μελών.

VII Συνιστούμε στην Επιτροπή:

- να βελτιώσει τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στο πλαίσιο των εκ των προτέρων επαληθεύσεων·
- να καταρτίσει καθοδήγηση σχετικά με την αναίρεση μέτρου σχετικού με ορόσημο ή τιμή-στόχο που είχε εκπληρωθεί στο παρελθόν·
- να καλύψει τις ελλείψεις στη διασφάλιση, σε επίπεδο ΕΕ, όσον αφορά τη συμμόρφωση των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ επενδυτικών έργων με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες·
- να εναρμονίσει την αναφορά περιπτώσεων απάτης που σχετίζονται με τον ΜΑΑ·
- να καταρτίσει εσωτερική καθοδήγηση σχετικά με τις διορθώσεις, όπως προβλέπονται στις συμφωνίες χρηματοδότησης.

Εισαγωγή

Ο ΜΑΑ εν συντομία

01 Το [NextGenerationEU](#) (NGEU) είναι το προσωρινό ταμείο που δημιούργησε η ΕΕ προκειμένου να στηρίξει τα κράτη μέλη στην προσπάθειά τους να μετριάσουν τον κοινωνικοοικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 και να επανέλθουν σε τροχιά βιώσιμης ανάπτυξης. Ο [Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας](#) (ΜΑΑ) είναι το κύριο μέσο διά του οποίου θα διανεμηθούν τα κονδύλια του NGEU. Παρέχει χρηματοδοτική στήριξη μεγάλης κλίμακας για μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, προκειμένου να επιταχυνθεί η οικονομική ανάκαμψη των κρατών μελών από τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 και να ενισχυθεί η ανθεκτικότητά τους.

02 Ο ΜΑΑ θεσπίστηκε με τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2021/241](#) (εφεξής «ο κανονισμός») που τέθηκε σε ισχύ στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Στηρίζει μεταρρυθμίσεις και επενδυτικά έργα στα κράτη μέλη από την έναρξη της πανδημίας τον Φεβρουάριο του 2020, και θα συνεχίσει να παρέχει στήριξη έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026. Ο ΜΑΑ χρηματοδοτήθηκε με 723,8 δισεκατομμύρια ευρώ (σε τρέχουσες τιμές), τα οποία διατίθενται σε δάνεια (385,8 δισεκατομμύρια ευρώ) και επιχορηγήσεις (338 δισεκατομμύρια ευρώ) για τον ως άνω σκοπό.

03 Ο ΜΑΑ ακολουθεί ένα ειδικό μοντέλο εκτέλεσης των δαπανών. Ο μηχανισμός εφαρμόζεται από την Επιτροπή με άμεση διαχείριση με τα κράτη μέλη ως δικαιούχους¹. Προϋπόθεση της πληρωμής προς τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του μηχανισμού είναι η ικανοποιητική εκπλήρωση των προκαθορισμένων ορόσημων ή τιμών-στόχου μέσω της υλοποίησης μεταρρυθμίσεων και επενδυτικών έργων².

04 Η νομιμότητα και η κανονικότητα (κανονικότητα) των δαπανών στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων της ΕΕ εξαρτώνται κυρίως από την επιλεξιμότητα του δικαιούχου, του έργου και των εξόδων που δηλώνονται. Η επιλεξιμότητα της εν λόγω χρηματοδότησης διέπεται συχνά από όρους σχετικούς με τα έξοδα που μπορεί να πραγματοποιηθούν και να δηλωθούν, τα οποία ενδεχομένως να πρέπει επίσης να είναι ταυτοποιήσιμα και επαληθεύσιμα. Στους όρους επιλεξιμότητας για αυτού του είδους τη χρηματοδότηση περιλαμβάνονται επίσης οι ενωσιακοί κανόνες που διασφαλίζουν την αποτελεσματική λειτουργία της ενιαίας αγοράς (ήτοι κανόνες για

¹ Άρθρο 8 και άρθρο 22, παράγραφος 1, του [κανονισμού](#).

² Άρθρο 24, παράγραφος 3, του [κανονισμού](#).

τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις), καθώς και η συμμόρφωση με τους εθνικούς κανόνες.

05 Η επιλεξιμότητα του δικαιούχου, του έργου και των εξόδων που απαιτείται για την υλοποίηση επενδυτικών έργων που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ δεν αποτελεί προϋπόθεση που εξετάζεται στο πλαίσιο της αξιολόγησης που πραγματοποιεί η Επιτροπή με σκοπό την καταβολή πληρωμής από τον ΜΑΑ στο κράτος μέλος. Ωστόσο, η πτυχή αυτή καλύπτεται από τον κανονισμό μέσω της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, την οποία οφείλουν να διασφαλίζουν τα κράτη μέλη από κοινού με την Επιτροπή βάσει των οικείων αρμοδιοτήτων τους. Ο κανονισμός προβλέπει, εν προκειμένω, ότι τα μέτρα στήριξης στο πλαίσιο του ΜΑΑ πρέπει να συμμορφώνονται με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, ιδίως όσον αφορά την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς και σύγκρουσης συμφερόντων, καθώς και να αποκλείουν τη σοβαρή αθέτηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη συμφωνία χρηματοδότησης, ιδίως όσον αφορά τη διπλή χρηματοδότηση. Προς τούτο, τα κράτη μέλη πρέπει να εφαρμόζουν ένα αποτελεσματικό και αποδοτικό σύστημα εσωτερικών δικλίδων και να ανακτούν τα αδικαιολογήτως καταβληθέντα ή τα μη ορθώς χρησιμοποιηθέντα ποσά³. Σε περίπτωση μη ανάκτησης από τα κράτη μέλη τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού σε περίπτωση απάτης, διαφθοράς ή σύγκρουσης συμφερόντων, στην ανάκτησή του μπορεί να προβεί η Επιτροπή⁴.

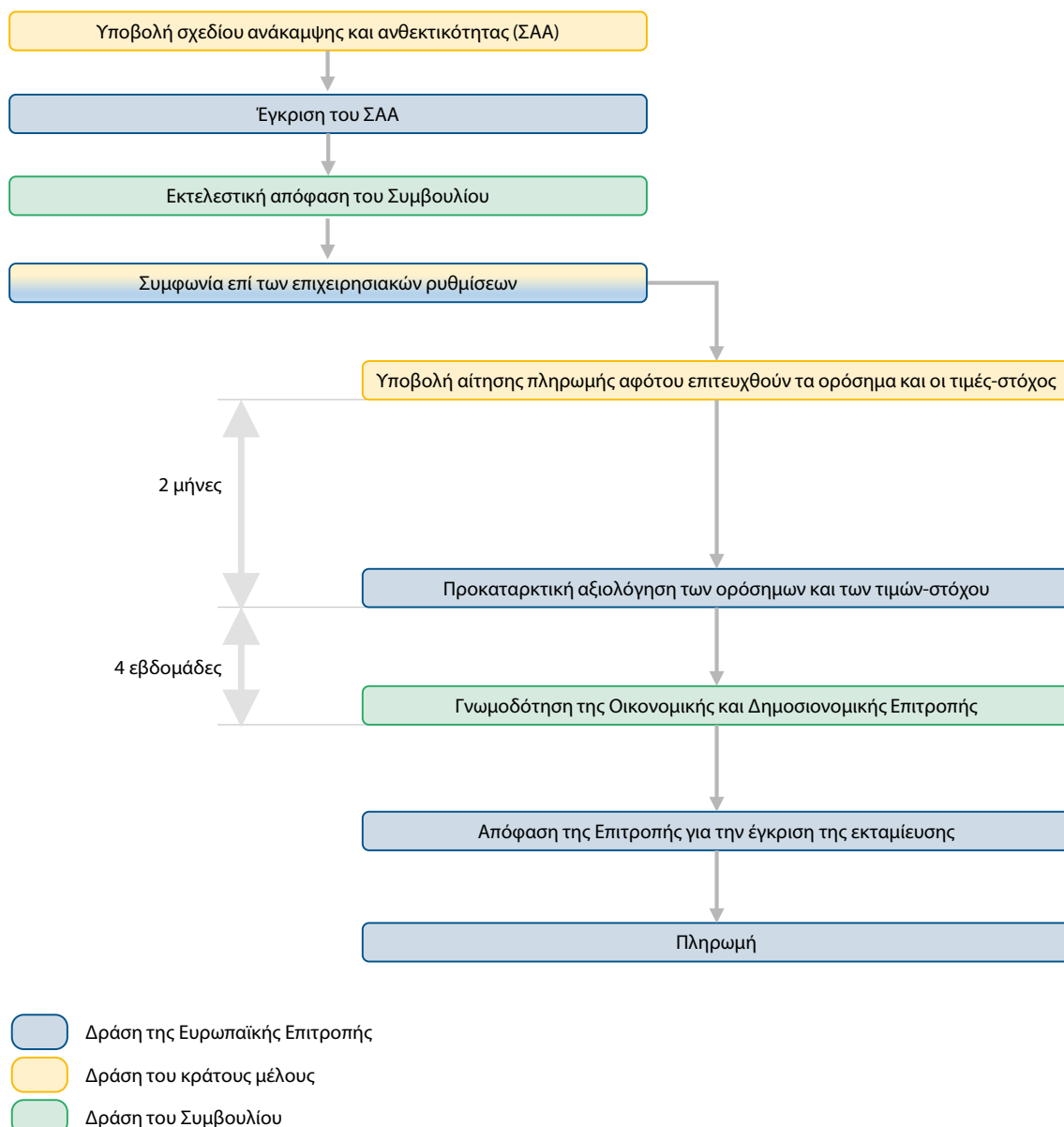
Εφαρμογή του ΜΑΑ

06 Το γεγονός ότι το μοντέλο εκτέλεσης των δαπανών που προκρίνεται με τον ΜΑΑ διαφέρει από εκείνο άλλων προγραμμάτων δαπανών της ΕΕ σημαίνει ότι η εφαρμογή του μηχανισμού υπόκειται επίσης σε ειδική διαδικασία, η οποία παρουσιάζεται στο [γράφημα 1](#) και περιγράφεται λεπτομερέστερα κατωτέρω.

³ Άρθρο 22, παράγραφος 1, του κανονισμού.

⁴ Άρθρο 22, παράγραφος 5, του κανονισμού.

Γράφημα 1 – Διαδικασία εφαρμογής του ΜΑΑ

Πηγή: ΕΕΣ.

07 Προκειμένου να επωφεληθούν από τον ΜΑΑ, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να καταρτίσουν εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), τα οποία να πληρούν τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμό⁵. Τα ΣΑΑ πρέπει να περιλαμβάνουν μια συνεκτική δέσμη δημόσιων επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων ομαδοποιημένων σε μέτρα, τα οποία, με τη σειρά τους, ομαδοποιούνται σε θεματικές συλλογές. Τα κράτη μέλη οφείλουν να καθορίσουν ορόσημα και τιμές-στόχο για

⁵ Άρθρο 18, παράγραφος 4, του κανονισμού για το σύνολο των όρων που πρέπει να πληρούν τα ΣΑΑ.

κάθε επενδυτικό έργο και μεταρρύθμιση, και να παράσχουν λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τη συναφή τιμή βάσης.

08 Τα κράτη μέλη οφείλουν επίσης να σχεδιάσουν κατάλληλα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων. Μπορούν είτε να χρησιμοποιήσουν τα αντίστοιχα υφιστάμενα εθνικά συστήματα είτε να αναπτύξουν άλλα, ειδικά για τον ΜΑΑ.

09 Προϋπόθεση για την καταβολή των πληρωμών στο πλαίσιο του ΜΑΑ είναι η ικανοποιητική εκπλήρωση από τα κράτη μέλη των ορόσημων και των τιμών-στόχου που καθορίζονται στα παραρτήματα των εκτελεστικών αποφάσεων του Συμβουλίου για την έγκριση των οικείων ΣΑΑ. Ένα περαιτέρω στοιχείο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι ότι δεν πρέπει να έχουν αναιρεθεί τα μέτρα που σχετίζονταν με ορόσημα και τιμές-στόχο που είχαν εκπληρωθεί ικανοποιητικά στο παρελθόν από ένα κράτος μέλος. Τα κράτη μέλη μπορούν να ζητούν εκταμιεύσεις έως και δύο φορές ετησίως, εφόσον παρέχουν επαρκή στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι τα σχετικά ορόσημα και οι τιμές-στόχος έχουν εκπληρωθεί ικανοποιητικά⁶.

10 Προκειμένου τα κράτη μέλη να εισπράττουν πληρωμές στο πλαίσιο του ΜΑΑ, κάθε αίτηση πληρωμής που υποβάλλουν πρέπει να συνοδεύεται από τα ακόλουθα έγγραφα:

- πληροφορίες και αποδεικτικά στοιχεία που να επιβεβαιώνουν την εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου που έχουν καθοριστεί στο παράρτημα της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου·
- σύνοψη των ελέγχων που διενήργησαν οι αρχές του κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων λεπτομερών στοιχείων όσον αφορά τυχόν αδυναμίες που εντοπίστηκαν και τα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν⁷·
- διαχειριστική δήλωση⁸ σύμφωνα με την οποία:
 - τα κεφάλαια χρησιμοποιήθηκαν για τον σκοπό για τον οποίο προορίζονταν·
 - οι πληροφορίες που υποβλήθηκαν με την αίτηση πληρωμής είναι πλήρεις, ακριβείς και αξιόπιστες·

⁶ Άρθρο 24 του κανονισμού.

⁷ Άρθρο 22, παράγραφος 2, στοιχείο γ), του κανονισμού.

⁸ Αυτόθι.

- τα εφαρμοζόμενα συστήματα δικλίδων παρέχουν τις αναγκαίες εγγυήσεις ότι η διαχείριση των κεφαλαίων πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με όλους τους εφαρμοστέους κανόνες, ιδίως δε αυτούς που αποσκοπούν στην πρόληψη:
 - περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων, απάτης, διαφθοράς, και
 - διπλής χρηματοδότησης.

11 Η αξιολόγηση που διενεργεί η Επιτροπή είναι μια διαδικασία δύο σταδίων. Πρώτα αξιολογεί τις αιτήσεις πληρωμών με βάση τα δεδομένα και τις πληροφορίες που παρέχει το κράτος μέλος. Σκοπός αυτής της προκαταρκτικής αξιολόγησης είναι να διασφαλιστεί ότι τα ορόσημα και οι τιμές-στόχος έχουν εκπληρωθεί ικανοποιητικά⁹.

12 Βασιζόμενη στις εργασίες αυτές, η Επιτροπή υποβάλλει την προκαταρκτική αξιολόγηση στην Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή (ΟΔΕ) του Συμβουλίου ζητώντας της να γνωμοδοτήσει. Κατόπιν της γνωμοδότησης της ΟΔΕ, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση σχετικά με την πληρωμή, η οποία πρέπει πρώτα να παρουσιαστεί, μέσω της διαδικασίας επιτροπολογίας, σε επιτροπή απαρτιζόμενη από εκπροσώπους των κρατών μελών στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέτασης. Τέλος, η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστική απόφαση, με την οποία εγκρίνεται η πληρωμή και στη συνέχεια εκταμιεύονται τα κεφάλαια.

Το πλαίσιο δικλίδων της Επιτροπής για τον ΜΑΑ

13 Το ειδικό μοντέλο εκτέλεσης των δαπανών που προκρίνεται με τον ΜΑΑ και το ύψος των κονδυλίων της ΕΕ που διατίθενται διά του μηχανισμού απαιτούν ειδικό πλαίσιο δικλίδων σε επίπεδο Επιτροπής και κρατών μελών που να διασφαλίζει την εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου, καθώς και την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

14 Το πλαίσιο δικλίδων που έχει αναπτύξει η Επιτροπή για τον σκοπό αυτό περιγράφεται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων (ΕΕΔ) της Γενικής Διεύθυνσης (ΓΔ) Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων (ECFIN) για το 2021 και περιλαμβάνει:

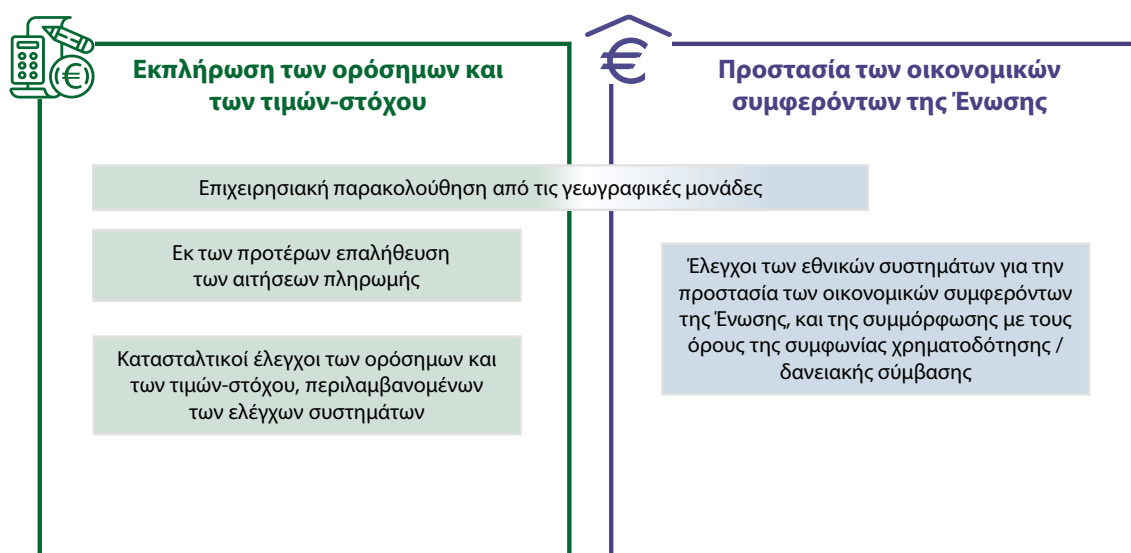
- την αξιολόγηση των ΣΑΑ που έχουν υποβάλει τα κράτη μέλη ως προς τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνεκτικότητά τους, πριν από την καταβολή οποιασδήποτε πληρωμής· στο πλαίσιο αυτής της

⁹ Άρθρο 24, παράγραφος 3, του κανονισμού.

αξιολόγησης προβλέπεται επίσης έλεγχος της καταλληλότητας των συστημάτων δικλίδων των κρατών μελών, όπως περιγράφονται στα οικεία ΣΑΑ¹⁰

- ο το αποτελούμενο από δύο σκέλη σύστημα δικλίδων, που προβλέπει, αφενός, εκ των προτέρων επαληθεύσεις των αιτήσεων πληρωμής των κρατών μελών και, αφετέρου, συμπληρωματικούς κατασταλτικούς ελέγχους μετά την πραγματοποίηση πληρωμής¹¹; προβλέπονται επίσης έλεγχοι συστημάτων εστιασμένοι στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Στο **γράφημα 2** περιγράφεται το σύστημα δικλίδων της Επιτροπής με τα δύο σκέλη του, τα οποία έπονται της αξιολόγησης των ΣΑΑ.

Γράφημα 2 – Σκέλη του συστήματος δικλίδων της Επιτροπής για τον ΜΑΑ

Πηγή: ΕΕΣ.

15 Σε προηγούμενο έλεγχο που διενεργήσαμε, αξιολογήσαμε την από μέρους της Επιτροπής αξιολόγηση των ΣΑΑ και παρουσιάσαμε τα σχετικά αποτελέσματα στην ειδική έκθεση 21/2022¹⁰. Αντικείμενο του παρόντος ελέγχου και της σχετικής έκθεσης είναι ο σχεδιασμός του απαρτιζόμενου από δύο σκέλη συστήματος δικλίδων της Επιτροπής, που παρουσιάζεται στο **γράφημα 2**.

¹⁰ Ειδική έκθεση 21/2022, με τίτλο «Η αξιολόγηση των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας από την Επιτροπή – συνολικά επαρκής, ωστόσο υπάρχουν ακόμη κίνδυνοι κατά την υλοποίηση».

Οι εργασίες μας σχετικά με τον ΜΑΑ

16 Ο παρών έλεγχος αποτελεί μέρος μιας σειράς ελέγχων και επισκοπήσεων σχετικά με τον ΜΑΑ. Στο **πλαίσιο 1** παρέχουμε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις μέχρι σήμερα εργασίες μας και τα αποτελέσματά τους, εστιάζοντας σε θέματα που σχετίζονται με τις δικλίδες.

Πλαίσιο 1

Οι εργασίες μας σχετικά με τον ΜΑΑ

Κατά τη σύσταση του ΜΑΑ γνωμοδοτήσαμε σχετικά¹¹. Ενώ καταλήξαμε συνολικά στο συμπέρασμα ότι ο μηχανισμός παρέχει δυνατότητες για στήριξη των κρατών μελών όσον αφορά τον μετριασμό των οικονομικών και δημοσιονομικών επιπτώσεων της πανδημίας, τονίσαμε τη σημασία της εφαρμογής αποτελεσματικών μέτρων κατά της απάτης και των παρατυπιών, ώστε να αντιμετωπιστούν οι κίνδυνοι που απορρέουν από τη διάθεση σημαντικών πρόσθετων πόρων εντός σύντομου χρονικού διαστήματος, όπως στην περίπτωση του ΜΑΑ.

Το 2022, εξετάσαμε την αξιολόγηση των εθνικών ΣΑΑ από την Επιτροπή¹². Καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι η αξιολόγηση της Επιτροπής ήταν συνολικά επαρκής δεδομένων της πολυπλοκότητας της διαδικασίας και των χρονικών περιορισμών. Ωστόσο, εντοπίσαμε ορισμένες αδυναμίες στη διαδικασία και κινδύνους που απειλούν την επιτυχή εφαρμογή του ΜΑΑ. Στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίσαμε ότι η αξιολόγηση των ρυθμίσεων παρακολούθησης και δικλίδων που πρότειναν τα κράτη μέλη βασιζόταν ως έναν βαθμό στην περιγραφή συστημάτων που δεν είχαν ακόμη αναπτυχθεί.

Στην ετήσια έκθεσή μας για το οικονομικό έτος 2021¹³ αξιολογήσαμε, μεταξύ άλλων, τη μοναδική πληρωμή που πραγματοποίησε η Επιτροπή στο πλαίσιο αυτό το 2021 και συγκεκριμένα τον Δεκέμβριο. Βάσει της αξιολόγησης αυτής, ένα ορόσημο δεν είχε εκπληρωθεί ικανοποιητικά. Θεωρήσαμε μη σημαντική την επίπτωση της αξιολόγησής μας, την οποία η Επιτροπή δεν αποδέχθηκε. Στο πλαίσιο αυτό, επισημάναμε ότι η Επιτροπή δεν είχε ακόμη καθορίσει μεθοδολογία για την ποσοτικοποίηση της επίπτωσης της μη επίτευξης ενός ορόσημου ή τιμής-στόχου.

Από τη συγκριτική ανάλυση των ταμείων της πολιτικής συνοχής και του ΜΑΑ προκύπτει ότι παρουσιάζουν σημαντικές ομοιότητες¹⁴. Ταυτόχρονα, διαφέρουν από πολλές απόψεις λόγω των διαφορετικών σκοπών που εξυπηρετούν. Αναφορικά με τις ρυθμίσεις δικλίδων και ελέγχου, επισημαίνουμε ότι ο ΜΑΑ εστιάζει στην ικανοποιητική εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου. Όσον αφορά τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, οι αντίστοιχες ρυθμίσεις τόσο σε επίπεδο Επιτροπής όσο και σε επίπεδο κρατών μελών επικεντρώνονται κυρίως στην κανονικότητα των δαπανών. Σε σχέση με τον ΜΑΑ, η Επιτροπή οφείλει να διασφαλίζει την αποτελεσματική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ· για τον σκοπό αυτό, πρέπει να αποκομίζει επαρκή βεβαιότητα από τα κράτη μέλη ότι αυτά εφαρμόζουν τον ΜΑΑ σύμφωνα με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο.

¹¹ Γνώμη 06/2020 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

¹² Ειδική έκθεση 21/2022.

¹³ Ετήσια έκθεση σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ για το οικονομικό έτος 2021, κεφάλαιο 10 – Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

¹⁴ Επισκόπηση αριθ. 01/2023, με τίτλο «Η χρηματοδότηση της ΕΕ μέσω της πολιτικής συνοχής και του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας: συγκριτική ανάλυση».

Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

17 Στόχος του παρόντος ελέγχου ήταν να αξιολογηθεί ο σχεδιασμός του συστήματος δικλίδων της Επιτροπής για τον ΜΑΑ. Για τον σκοπό αυτό, εξετάσαμε το σύστημα δικλίδων της Επιτροπής ως προς το αν αυτό διασφαλίζει ότι:

- οι πληρωμές προς τα κράτη μέλη πραγματοποιούνται βάσει της εκπλήρωσης των προκαθορισμένων ορόσημων ή/και τιμών-στόχου· και
- προστατεύονται τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης.

18 Πρώτα εξετάσαμε το σύστημα δικλίδων της Επιτροπής για τον ΜΑΑ από εννοιολογική και περισσότερη γενική άποψη, προκειμένου να διαπιστώσουμε τι καλύπτει το εν λόγω σύστημα και πώς διασφαλίζει ότι τα ορόσημα και οι τιμές-στόχος έχουν εκπληρωθεί ικανοποιητικά και ότι προστατεύονται τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης. Στην εν λόγω εξέταση συμπεριλάβαμε την αρχική αξιολόγηση, από την Επιτροπή, των συστημάτων δικλίδων που περιγράφονται στα ΣΑΑ των κρατών μελών, η οποία αποτελεί μέρος του πλαισίου δικλίδων. Ολοκληρώσαμε την αξιολόγηση του σχεδιασμού του συστήματος δικλίδων της Επιτροπής προβαίνοντας σε λεπτομερή ανάλυση των εργασιών που έχουν προγραμματιστεί και των διαδικασιών που έχουν καθοριστεί για τα δύο σκέλη του. Στόχος της ανάλυσης αυτής ήταν να εντοπίσουμε πιθανές αδυναμίες στις διαδικασίες και τους ελέγχους που προβλέπει το σύστημα.

19 Προκειμένου να συλλέξουμε τα αποδεικτικά στοιχεία που απαιτούνταν προς υποστήριξη των παρατηρήσεων, των συμπερασμάτων και των συστάσεών μας:

- πραγματοποιήσαμε συνεντεύξεις και συναντήσεις με εκπροσώπους της ΓΔ ECFIN και της ειδικής ομάδας για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα (SG RECOVER) της Επιτροπής·
- εξετάσαμε τις διαδικασίες της Επιτροπής και άλλα σχετικά έγγραφα, όπως συμφωνίες χρηματοδότησης και επιχειρησιακές ρυθμίσεις·
- αναλύσαμε τις διαδικασίες που εφαρμόζει η Επιτροπή για τις εκ των προτέρων επαληθεύσεις και τους κατασταλτικούς ελέγχους, καθώς και τη στρατηγική ελέγχου, την καθοδήγηση σχετικά με τη δειγματοληψία, τους σχετικούς εσωτερικούς καταλόγους ελέγχου και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές·
- συμβουλευθήκαμε την ΕΕΔ της ΓΔ ECFIN για το 2021.

20 Συμπληρώσαμε τα αποδεικτικά στοιχεία που συλλέξαμε από τον εν προκειμένω έλεγχο με παρατηρήσεις από τον έλεγχο που διενεργήσαμε για τη δήλωση διασφάλισης σχετικά με την κανονικότητα των δαπανών στο πλαίσιο του ΜΑΑ για το 2021¹⁵. Κατά τον έλεγχο αυτό εξετάστηκε η ικανοποιητική εκπλήρωση και των 52 ορόσημων στα οποία βασίστηκε η μοναδική πληρωμή που πραγματοποίησε η Επιτροπή προς κράτος μέλος (Ισπανία) το 2021. Αναλύσαμε επίσης την προκαταρκτική αξιολόγηση της Επιτροπής όσον αφορά τέσσερις τιμές-στόχο που επιλέχθηκαν και στις οποίες βασίστηκε η πληρωμή προς τη Γαλλία που πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2022.

21 Διενεργήσαμε τον έλεγχο κατά το αρχικό στάδιο εφαρμογής του ΜΑΑ, αφότου πραγματοποιήθηκε η πρώτη πληρωμή, αλλά πριν από την εκταμίευση σημαντικού αριθμού πληρωμών. Ως εκ τούτου, ο έλεγχος επικεντρώθηκε στον σχεδιασμό του συστήματος δικλίδων για τον ΜΑΑ, ως είχε στα τέλη Απριλίου του 2022, και όχι στην ίδια τη λειτουργία του.

22 Επιπλέον, στο πλαίσιο του εν προκειμένω ελέγχου δεν καλύψαμε τον σχεδιασμό ή την αποτελεσματικότητα των συστημάτων δικλίδων των κρατών μελών για τον ΜΑΑ, σχεδιάζουμε ωστόσο να το πράξουμε στο μέλλον.

23 Με τον εν προκειμένω έλεγχο και τις συστάσεις που διατυπώνουμε, επιδίωξή μας είναι να συμβάλουμε στο να διασφαλιστεί ότι η Επιτροπή διαθέτει ένα επαρκές σύστημα δικλίδων όσον αφορά τόσο την πλήρωση της προϋπόθεσης για την πληρωμή όσο και την αποτελεσματική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, ενόψει του σημαντικού αριθμού εκταμιεύσεων του ΜΑΑ που πρόκειται να πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια λειτουργίας του μηχανισμού έως το τέλος του 2026.

¹⁵ Κεφάλαιο 10 της ετήσιας έκθεσής μας για το οικονομικό έτος 2021.

Παρατηρήσεις

Υπάρχουν ελλείψεις στη διασφάλιση και τη λογοδοσία σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

24 Στην παρούσα ενότητα της έκθεσης εξετάζουμε το σύστημα δικλίδων της Επιτροπής για τον ΜΑΑ από μια εννοιολογική και περισσότερο γενική άποψη. Συγκεκριμένα, εξετάζουμε κατά πόσον και με ποιον τρόπο το σύστημα αυτό συμβάλλει στη διασφάλιση της ικανοποιητικής εκπλήρωσης των ορόσημων και των τιμών-στόχου και της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Για τον σκοπό αυτό, λαμβάνουμε επίσης υπόψη την από μέρους της Επιτροπής αξιολόγηση των συστημάτων δικλίδων των κρατών μελών που περιγράφονται στα οικεία ΣΑΑ, καθώς αυτή αποτελεί το πρώτο σκέλος του πλαισίου δικλίδων του ΜΑΑ¹⁶. Οι παρατηρήσεις μας έχουν επιπτώσεις στη διασφάλιση και τη λογοδοσία, τις οποίες περιγράφουμε στα κατωτέρω σημεία.

Η αξιολόγηση των ρυθμίσεων για τις δικλίδες από την Επιτροπή ήταν ολοκληρωμένη, βασίστηκε ωστόσο εν μέρει σε συστήματα που δεν είχαν ακόμη τεθεί σε λειτουργία

25 Προκειμένου να λάβουν στήριξη στο πλαίσιο του ΜΑΑ, τα κράτη μέλη υπέβαλαν τα προσχέδια των οικείων εθνικών ΣΑΑ στην Επιτροπή, η οποία τα αξιολόγησε βάσει 11 κριτηρίων που ορίζονται στον κανονισμό. Ένα από τα κριτήρια αυτά προβλέπει κατάλληλα συστήματα και ρυθμίσεις δικλίδων των κρατών μελών για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση περιπτώσεων διαφθοράς, απάτης, παρατυπιών, σύγκρουσης συμφερόντων και διπλής χρηματοδότησης.

26 Στην ειδική έκθεση 21/2022 εξετάσαμε κατά πόσον η Επιτροπή είχε αξιολογήσει τις ρυθμίσεις δικλίδων των κρατών μελών, ιδίως τη σαφήνεια της διάρθρωσής τους, τους ρόλους και τις αρμοδιότητες των διαφόρων εμπλεκόμενων φορέων, τα προβλεπόμενα συστήματα και διαδικασίες και την απαιτούμενη ικανότητα.

27 Συνολικά, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι η αξιολόγηση από την Επιτροπή των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ήταν επαρκής, δεδομένων της πολυπλοκότητας της διαδικασίας και των χρονικών περιορισμών. Όσον αφορά

¹⁶ Ειδική έκθεση 21/2022.

ειδικότερα τα συστήματα δικλίδων, διαπιστώσαμε ότι κατά την αξιολόγηση από την Επιτροπή των ρυθμίσεων δικλίδων που πρότειναν τα κράτη μέλη εντοπίστηκαν ορθώς ελλείψεις και ανεπάρκειες που επέβαλλαν τη λήψη πρόσθετων μέτρων. Ωστόσο, η αξιολόγηση βασίστηκε ως έναν βαθμό στην περιγραφή συστημάτων που δεν είχαν ακόμη αναπτυχθεί. Ως εκ τούτου, αυτή πρέπει να επιβεβαιωθεί μέσω πρόσθετων επιτόπιων εργασιών. Επιπλέον, η Επιτροπή εισήγαγε πρόσθετα ορόσημα για 16 κράτη μέλη, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι εν λόγω ελλείψεις ή ανεπάρκειες συνεπάγονται την ανάγκη εφαρμογής πρόσθετων μέτρων πριν από την πραγματοποίηση της πρώτης πληρωμής¹⁷. Η απουσία ενός πλήρως λειτουργικού συστήματος δικλίδων ενέχει τον κίνδυνο μη επαρκούς προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ έως ότου εκπληρωθούν τα εν λόγω ορόσημα.

Η εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου αξιολογείται με τις εκ των προτέρων επαληθεύσεις και τους κατασταλτικούς ελέγχους

28 Οι εκ των προτέρων επαληθεύσεις της Επιτροπής σχετικά με τις αιτήσεις πληρωμών των κρατών μελών και οι σχετικοί κατασταλτικοί έλεγχοι επικεντρώνονται στην προϋπόθεση της πληρωμής και στα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζουν τα κράτη μέλη όσον αφορά την ικανοποιητική εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου. Οι επαληθεύσεις και οι κατασταλτικοί έλεγχοι σχετικά με τα ορόσημα και τις τιμές-στόχο δεν καλύπτουν την ενδεχόμενη μη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες (σημείο 09).

29 Παραδείγματος χάριν, η μη συμμόρφωση ενός χρηματοδοτούμενου από τον ΜΑΑ επενδυτικού έργου με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες, όπως οι κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις, ή με τους κανόνες επιλεξιμότητας εξόδων ή έργων δεν θα επηρεάσει το αποτέλεσμα της προκαταρκτικής αξιολόγησης της Επιτροπής όσον αφορά την ικανοποιητική εκπλήρωση της σχετικής τιμής-στόχου. Εφόσον ο στόχος έχει εκπληρωθεί σύμφωνα με την περιγραφή που παρατίθεται στο παράρτημα της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου, η Επιτροπή υποχρεούται να καταβάλει την πληρωμή προς το οικείο κράτος μέλος¹⁸.

¹⁷ ΕΕΔ της ΓΔ ECFIN για το 2021, παράρτημα XIV.

¹⁸ Άρθρο 24, παράγραφος 5, του κανονισμού.

30 Επιπλέον, σημειώνουμε ότι ο κανονισμός προβλέπει την τήρηση οριζόντιων αρχών¹⁹. Σύμφωνα με τις αρχές αυτές, η στήριξη από τον ΜΑΑ, με την εξαίρεση δεόντως αιτιολογημένων περιπτώσεων, δεν υποκαθιστά επαναλαμβανόμενες εθνικές δαπάνες και σέβεται τόσο την αναφερόμενη στο άρθρο 9 του κανονισμού αρχή της προσθετικότητας της ενωσιακής χρηματοδότησης όσο και την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης». Δεδομένου ότι, βάσει του κανονισμού, η συμμόρφωση με τις εν λόγω αρχές δεν θεωρείται προϋπόθεση της πληρωμής²⁰, οι αρχές αυτές δεν καλύπτονται από τις εκ των προτέρων επαληθεύσεις της Επιτροπής, παρά μόνον εάν η συμμόρφωση είναι υποχρεωτική βάσει της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου, κάτι το οποίο ενδέχεται να ισχύει στην περίπτωση της αρχής της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης. Οι εξακριβώσεις σχετικά με την εν λόγω αρχή πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της αξιολόγησης των ΣΑΑ που διενήργησε η Επιτροπή. Όσον αφορά τη συμμόρφωση με την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης, επισημάναμε σε προηγούμενο έλεγχό μας ότι η αξιολόγηση από την Επιτροπή είχε ως αποτέλεσμα στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που εγκρίθηκαν να περιληφθούν μόνο μέτρα που ήταν σύμφωνα με την αρχή αυτή, κάτι το οποίο συνάδει με τις παρατηρήσεις μας σχετικά με τα μέτρα του δείγματός μας. Ωστόσο, τα μέτρα για τον μετριασμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων δεν έχουν συμπεριληφθεί στα ΣΑΑ με συστηματικό τρόπο, υπό μορφή ορόσημου ή τιμής-στόχου, ενώ η χρηματοδότηση μέτρων που δεν συμμορφώνονται με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» είναι δυνατή χωρίς τη χρήση του μηχανισμού²¹.

31 Στην ειδική έκθεση 21/2022 επισημάναμε επίσης ότι τα ορόσημα και οι τιμές-στόχος περιορίζονται γενικά στη μέτρηση των εκροών και όχι του αντικτύπου²². Ως εκ τούτου, η αξιολόγηση των ΣΑΑ και η καταβολή πληρωμής στα κράτη μέλη είναι εγγενώς ανεξάρτητες από τον αντίκτυπο των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων.

¹⁹ Άρθρο 5 του κανονισμού.

²⁰ Άρθρο 24 του κανονισμού.

²¹ Σημεία 56-61 της ειδικής έκθεσης 21/2022.

²² Σημείο VIII της ειδικής έκθεσης 21/2022.

Η ελλιπής πληροφόρηση συνεπάγεται ελλείψεις στη διασφάλιση και τη λογοδοσία σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

32 Τα κράτη μέλη, από κοινού με την Επιτροπή, διασφαλίζουν την αποτελεσματική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης βάσει των οικείων αρμοδιοτήτων τους²³. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη «λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και για να διασφαλίσουν ότι η χρήση των κεφαλαίων σε σχέση με μέτρα που υποστηρίζονται από τον μηχανισμό συνάδει με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, ιδίως όσον αφορά την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς και σύγκρουσης συμφερόντων»²⁴. Η υποχρέωση αυτή προβλέπεται επίσης στις συμφωνίες χρηματοδότησης που συνάπτονται με τα κράτη μέλη. Εάν ένα κράτος μέλος δεν ανακτήσει τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό σε περίπτωση απάτης, διαφθοράς ή σύγκρουσης συμφερόντων, ή προβεί σε σοβαρή αθέτηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη συμφωνία χρηματοδότησης, όπως η διπλή χρηματοδότηση, στην ανάκτηση μπορεί να προβεί η Επιτροπή.

33 Στο πλαίσιο αυτό, στην ΕΕΔ της ΓΔ ECFIN για το 2021, η Επιτροπή όρισε για την ίδια «εναπομένουσα αρμοδιότητα» ως προς την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, που σημαίνει ότι τα κράτη μέλη είναι αποκλειστικά υπεύθυνα να ελέγχουν αν η χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΜΑΑ χρησιμοποιήθηκε ορθά, σύμφωνα με όλους τους εφαρμοστέους εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες. Η αρμοδιότητα της Επιτροπής περιορίζεται στις τρεις σοβαρές παρατυπίες, ήτοι την απάτη, τη διαφθορά και τη σύγκρουση συμφερόντων, και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμφωνία χρηματοδότησης, ιδίως όσον αφορά την απουσία διπλής χρηματοδότησης²⁵. Ως εκ τούτου, η στρατηγική ελέγχου για τον ΜΑΑ προβλέπει ότι η Επιτροπή δεν θα διενεργεί ελέγχους όσον αφορά τη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες²⁶. Οι έλεγχοι συστημάτων που διενεργεί η Επιτροπή επικεντρώνονται στα συστήματα των κρατών μελών για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση αυτών των τριών σοβαρών παρατυπιών και της διπλής χρηματοδότησης.

²³ Σημείο 80 της [επισκόπησης 01/2023](#).

²⁴ Άρθρο 22, παράγραφος 1, και αιτιολογική σκέψη 54 του [κανονισμού](#).

²⁵ ΕΕΔ της ΓΔ ECFIN για το 2021, σ. 52.

²⁶ Στρατηγική ελέγχου της Επιτροπής για τον ΜΑΑ, σ. 3.

34 Βάσει της πείρας μας, η μη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες, όπως οι κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις ή τις κρατικές ενισχύσεις, και τους κανόνες επιλεξιμότητας είναι διαδεδομένη σε άλλα προγράμματα δαπανών της ΕΕ²⁷ και, ως εκ τούτου, συνιστά σημαντικό κίνδυνο. Ωστόσο, επισημαίνουμε ότι η συμμόρφωση αυτή δεν καλύπτεται από τους ελέγχους συστημάτων που διενεργεί η Επιτροπή, ενώ η σχετική καθοδήγηση προς τα κράτη μέλη είναι ελάχιστη.

35 Κατά συνέπεια, είναι περιορισμένες οι επαληθευμένες πληροφορίες σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με το κατά πόσον και με ποιον τρόπο τα συστήματα των κρατών μελών καλύπτουν επαρκώς τον σημαντικό κίνδυνο μη συμμόρφωσης των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ επενδυτικών έργων με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες. Αυτό επηρεάζει την πληρότητα της διασφάλισης που μπορεί να παρέχει η Επιτροπή, η οποία δεν καλύπτει την εν λόγω συμμόρφωση.

36 Η αρμοδιότητα της Επιτροπής σε σχέση με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης αποτυπώνεται στη δήλωση διασφάλισης που περιλαμβάνεται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ ECFIN για το 2021. Η δήλωση περιορίζεται στην ειδική πτυχή που καθορίζεται στο άρθρο 22, παράγραφος 5, του κανονισμού, κάτι που σημαίνει ότι η Επιτροπή παρέχει διασφάλιση ως προς την ανάκτηση τυχόν ποσού οφειλόμενου στον προϋπολογισμό της Ένωσης σε περίπτωση απάτης, διαφθοράς ή σύγκρουσης συμφερόντων, όταν το κράτος μέλος δεν προβαίνει στην ανάκτηση αυτή, ή σε περίπτωση αποδεδειγμένης σοβαρής παραβίασης της συμφωνίας χρηματοδότησης. Αυτό οδηγεί σε ελλείψεις στη λογοδοσία σε επίπεδο ΕΕ.

Η Επιτροπή έχει σχεδιάσει εκτενή διαδικασία για την επαλήθευση της εκπλήρωσης των ορόσημων και των τιμών-στόχου

37 Το σύστημα δικλίδων της Επιτροπής πρέπει να διασφαλίζει ότι οι πληρωμές στο πλαίσιο του ΜΑΑ βασίζονται στην ικανοποιητική εκπλήρωση προκαθορισμένων ορόσημων και τιμών-στόχου²⁸. Πρέπει επίσης να διασφαλίζει ότι δεν έχουν αναιρεθεί τα μέτρα που σχετίζονται με ορόσημα και τιμές-στόχο που είχαν εκπληρωθεί ικανοποιητικά στο παρελθόν.

²⁷ Γράφημα 1.8 της ετήσιας έκθεσής μας για το οικονομικό έτος 2021.

²⁸ Άρθρο 24, παράγραφος 3, του κανονισμού.

38 Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή έχει θεσπίσει διαδικασία που προβλέπει τη διενέργεια εκ των προτέρων επαληθεύσεων πριν από την καταβολή πληρωμής σε κράτος μέλος. Οι επαληθεύσεις αυτές βασίζονται κυρίως στην εξέταση βάσει εγγράφων των στοιχείων που παρέχει το κράτος μέλος και που αποδεικνύουν ότι τα ορόσημα και οι τιμές-στόχος έχουν εκπληρωθεί ικανοποιητικά. Η Επιτροπή διενεργεί κατασταλτικούς ελέγχους, αφότου ένα κράτος μέλος εισπράξει πληρωμή.

39 Εξετάσαμε τις διαδικασίες και την τεκμηρίωση της Επιτροπής, προκειμένου να αξιολογήσουμε κατά πόσον ο σχεδιασμός των εκ των προτέρων επαληθεύσεων και των κατασταλτικών ελέγχων της Επιτροπής είναι κατάλληλος για την ορθή αξιολόγηση της εκπλήρωσης των ορόσημων και των τιμών-στόχου. Στο πλαίσιο του ελέγχου μας για τη δήλωση διασφάλισης σχετικά με τον ΜΑΑ για το οικονομικό έτος 2021, εξετάσαμε επίσης τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή διενεργεί στην πράξη τις εκ των προτέρων επαληθεύσεις, προκειμένου να εντοπίσουμε πιθανές αδυναμίες στις διαδικασίες που εφαρμόζει.

Η διαδικασία της εκ των προτέρων επαλήθευσης της εκπλήρωσης των ορόσημων και των τιμών-στόχου είναι μεν εκτενής, τα προβλήματα ωστόσο δεν έχουν εξαλειφθεί

Η εκ των προτέρων επαλήθευση της εκπλήρωσης των ορόσημων και των τιμών-στόχου περιλαμβάνει εκτενή διαδικασία αξιολόγησης

40 Βάσει του κανονισμού, η Επιτροπή οφείλει να αξιολογεί κατά πόσον έχουν εκπληρωθεί ικανοποιητικά τα ορόσημα και οι τιμές-στόχος που καθορίζονται στη σχετική εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου²⁹. Οι εκ των προτέρων εξακριβώσεις που προέβλεψε η Επιτροπή για τις πληρωμές στο πλαίσιο του ΜΑΑ πρέπει να της δίνουν τη δυνατότητα να επαληθεύει ότι η αίτηση πληρωμής ενός κράτους μέλους υποστηρίζεται από στοιχεία που αποδεικνύουν την ικανοποιητική εκπλήρωση των σχετικών ορόσημων και τιμών-στόχου. Οι εξακριβώσεις αυτές πρέπει να είναι επαρκώς τεκμηριωμένες.

41 Μόλις επιτευχθούν τα σχετικά συμφωνηθέντα ορόσημα και τιμές-στόχος, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή προς αξιολόγηση δεόντως αιτιολογημένη αίτηση πληρωμής (σημείο 10). Η Επιτροπή επαληθεύει τα αποδεικτικά στοιχεία που υποβάλλουν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της προκαταρκτικής αξιολόγησης που

²⁹ Άρθρο 24, παράγραφος 3, του κανονισμού.

διενεργεί σχετικά με το κατά πόσον έχουν εκπληρωθεί ικανοποιητικά τα ορόσημα και οι τιμές-στόχος στα οποία βασίζεται η αίτηση πληρωμής.

42 Στη διαδικασία προκαταρκτικής αξιολόγησης της Επιτροπής συμμετέχουν διάφοροι φορείς, με κυριότερους τις γεωγραφικές μονάδες των ΓΔ ECFIN και SG RECOVER, οι οποίες διαδραματίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην εκ των προτέρων επαλήθευση και αξιολόγηση των αιτήσεων πληρωμών. Μετά την υποβολή των αιτήσεων πληρωμών από τα κράτη μέλη, οι γεωγραφικές μονάδες διενεργούν εξέταση βάσει εγγράφων και αξιολογούν τα αποδεικτικά στοιχεία που συνοδεύουν την εκάστοτε αίτηση πληρωμής.

43 Η διαδικασία προκαταρκτικής αξιολόγησης περιλαμβάνει διάφορα στοιχεία:

- Οι γεωγραφικές μονάδες ανταλλάσσουν συνεχώς πληροφορίες με τις αρχές των κρατών μελών σχετικά με την πρόοδο που επιτυγχάνεται όσον αφορά την εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου μέχρι την υποβολή των αιτήσεων πληρωμών, αλλά και αργότερα.
- Αρκετές από τις οριζόντιες μονάδες της ΓΔ ECFIN συμμετέχουν στην αξιολόγηση, παραδείγματος χάριν η νομική μονάδα της είναι υπεύθυνη για την επανεξέταση της προκαταρκτικής αξιολόγησης, προκειμένου να διασφαλιστεί η αρτιότητα και η ορθότητά της από νομική άποψη.
- Η Επιτροπή διεξάγει πρώτα ανεπίσημες τεχνικές διαβουλεύσεις και, εν συνεχεία, επίσημες διυπηρεσιακές με τις αρμόδιες ΓΔ και υπηρεσίες. Στόχος των διαβουλεύσεων αυτών είναι άλλες υπηρεσίες της Επιτροπής που δραστηριοποιούνται άμεσα και καθημερινά στους σχετικούς τομείς πολιτικής να συνεισφέρουν τη μεγαλύτερη εμπειρογνώσια που διαθέτουν όσον αφορά την επίτευξη ενός συγκεκριμένου ορόσημου ή τιμής-στόχου.

44 Με βάση τη διαδικασία της εκ των προτέρων αξιολόγησης που περιγράφεται ανωτέρω και τις συζητήσεις μας με υπηρεσίες της Επιτροπής, θεωρούμε ότι η Επιτροπή έχει σχεδιάσει εκτενείς εκ των προτέρων επαληθεύσεις για την αξιολόγηση της εκπλήρωσης των ορόσημων και των τιμών-στόχου. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ορισμένες αδυναμίες που σχετίζονται με τη σαφήνεια της διαδικασίας και την τεκμηρίωση της αξιολόγησης, τις οποίες περιγράφουμε στα σημεία που ακολουθούν.

Τα διάφορα στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης δεν είναι επαρκώς καθορισμένα ή τεκμηριωμένα

45 Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, οι αποτελεσματικές εσωτερικές δικλίδες βασίζονται στις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και περιλαμβάνουν ιδίως κατάλληλες διαδρομές ελέγχου³⁰. Η διαδρομή ελέγχου θα πρέπει να καθιστά σαφή την κατανόηση του σκοπού και της πηγής του ελέγχου, καθώς και των συμπερασμάτων που συνάγονται από αυτόν.

46 Η Επιτροπή επέλεξε να χρησιμοποιήσει έναν οδηγό διαδικασίας, ο οποίος παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τη διαδικασία που εφαρμόζεται για κάθε αίτηση πληρωμής και στον οποίο συνοψίζονται οι προς ανάληψη δράσεις, οι αρμόδιοι παράγοντες και το χρονοδιάγραμμα που πρέπει να ακολουθήσουν οι ομάδες που συμμετέχουν στην προκαταρκτική αξιολόγηση.

47 Η αξιολόγηση κάθε ορόσημου ή τιμής-στόχου τεκμηριώνεται και συνοψίζεται σε ένα «δελτίο αξιολόγησης», στο οποίο περιλαμβάνεται ένα αρχείο με τις συλλεχθείσες πληροφορίες και καταγράφεται η ανάλυση της Επιτροπής όσον αφορά την προκαταρκτική αξιολόγηση των ορόσημων και των τιμών-στόχου.

48 Ενώ αμφότερα το δελτίο αξιολόγησης και ο οδηγός διαδικασίας περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία αξιολόγησης, ο βαθμός της συμβολής των διαφόρων φορέων στα διάφορα στάδια της διαδικασίας αυτής, η οποία καταλήγει στην προκαταρκτική αξιολόγηση, δεν είναι επαρκώς καθορισμένη και τεκμηριωμένη. Ως εκ τούτου, ενδέχεται τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ένα ορόσημο ή μια τιμή-στόχος έχει αξιολογηθεί και τεκμηριωθεί δεόντως με το απαιτούμενο επίπεδο λεπτομέρειας να μην είναι πάντοτε επαρκή.

Έλλειψη σαφήνειας όσον αφορά την εμβέλεια της τεχνικής διαβούλευσης με τις αρμόδιες ΓΔ και υπηρεσίες

49 Αν και την ευθύνη για την αξιολόγηση της εκπλήρωσης των ορόσημων και των τιμών-στόχου φέρουν οι SG RECOVER και ΓΔ ECFIN, κατά τη διάρκεια των εκ των προτέρων επαληθεύσεων οι αρμόδιες ΓΔ και υπηρεσίες μπορεί να κληθούν να παράσχουν τεχνική συνδρομή στο πλαίσιο της αξιολόγησης.

³⁰ Άρθρο 36, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.

50 Όταν ζητείται τεχνική συνδρομή από τους υπευθύνους πολιτικής των ΓΔ και υπηρεσιών, αυτοί καλούνται ιδίως να δηλώσουν αν συντρέχει λόγος για τον οποίο ένα συγκεκριμένο ορόσημο ή τιμή-στόχος δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει εκπληρωθεί ικανοποιητικά. Στο τέλος της διαδικασίας προκαταρκτικής αξιολόγησης, και προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία διαβούλευσης, παρέχεται επίσης στις ΓΔ και υπηρεσίες η δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με τη συνολική αξιολόγηση κατά τη διάρκεια επίσημης διυπηρεσιακής διαβούλευσης.

51 Μολονότι θεωρούμε ότι η διαβούλευση με εμπειρογνώμονες αποτελεί σημαντικό στοιχείο της διαδικασίας αξιολόγησης, δεν έχουν καθοριστεί με σαφήνεια ούτε η εμβέλειά της ούτε ο ρόλος των ΓΔ και υπηρεσιών των οποίων ζητείται η γνώμη (σημείο 47). Επιπλέον, η τεκμηρίωση των τεχνικών διαβουλεύσεων δεν καθιστά πάντοτε σαφή την κατανόηση των στοιχείων ή των πτυχών του ορόσημου ή της τιμής-στόχου για το οποίο ή για την οποία οι ΓΔ έχουν κληθεί να εκφράσουν τις απόψεις τους, ούτε το πώς καταλήγουν στις απόψεις αυτές. Ελλείψει σαφούς καταγραφής της φύσης της τεχνικής διαβούλευσης και της λαμβανόμενης απόφασης αξιολόγησης, δεν είναι σαφές τι πραγματικά καλύπτει η διαβούλευση. Στο [πλαίσιο 2](#) παρουσιάζεται ένα παράδειγμα από τον έλεγχο που διενεργήσαμε στο πλαίσιο της δήλωσης διασφάλισης για το οικονομικό έτος 2021.

Πλαίσιο 2

Παράδειγμα ασαφούς συμβολής και ανεπαρκούς τεκμηρίωσης κατά την τεχνική διαβούλευση με ΓΔ και υπηρεσίες

Ορόσημο 330:

«Οι δύο κανονισμοί ισχύουν για την ίση αμοιβή μεταξύ γυναικών και ανδρών και για τα σχέδια ισότητας και την καταχώρισή τους. Οι στόχοι των κανονισμών είναι: i) να διασφαλίσουν την αρχή της μισθολογικής διαφάνειας, προκειμένου να εντοπίζονται οι διακρίσεις λόγω εσφαλμένων εκτιμήσεων της θέσης εργασίας και ii) να αναπτύξουν σχέδια ισότητας και να εξασφαλίσουν την καταχώρισή τους σε δημόσιο μητρώο.»

Πραγματοποιήθηκε διαβούλευση με τη ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης (ΓΔ EMPL), η οποία κλήθηκε να συνεισφέρει στην αξιολόγηση αυτού του ορόσημου.

Παρότι υπήρξαν προφορικές συζητήσεις με υπηρεσίες της ΓΔ EMPL και αυτή δεν διατύπωσε αντιρρήσεις κατά τη διάρκεια της επίσημης διυπηρεσιακής διαβούλευσης, δεν εντοπίσαμε στοιχεία που να αποδεικνύουν ποια ήταν επακριβώς η συμβολή της γενικής διεύθυνσης στην αξιολόγηση. Δεν είναι σαφές αν, κατά τη διενέργεια της τεχνικής διαβούλευσης, οι υπηρεσίες της ΓΔ EMPL έκριναν ότι το ορόσημο είχε εκπληρωθεί ικανοποιητικά, ούτε είναι σαφές ποια στοιχεία του ορόσημου έλαβαν υπόψη, ή αν επιβεβαίωσαν απλώς ότι δεν είχε υποπέσει στην αντίληψή τους κάτι που θα μπορούσε να θέσει υπό αμφισβήτηση την εκπλήρωσή του.

Το ίδιο ισχύει και για άλλα ορόσημα (329 και 333) που αξιολογήθηκαν ταυτόχρονα με το ορόσημο 330³¹.

Ελλιπής τεκμηρίωση της αξιολόγησης

52 Η Επιτροπή βασίζει την αξιολόγησή της όσον αφορά την ικανοποιητική εκπλήρωση των ορόσημων ή των τιμών-στόχου στα συναφή στοιχεία της περιγραφής τους και της περιγραφής του σχετικού μέτρου, που καθορίζονται αμφότερες στη σχετική εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Επίσης, λαμβάνει υπόψη και τις επιχειρησιακές ρυθμίσεις.

³¹ Παράρτημα της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου.

53 Στην ετήσια έκθεσή μας για το οικονομικό έτος 2021, διαπιστώσαμε ότι η περιγραφή ενός μέτρου στο παράρτημα της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου δεν ήταν πάντοτε εναρμονισμένη με το σχετικό ορόσημο ή/και την τιμή-στόχο. Ως εκ τούτου, ήταν διφορούμενη και επιδεχόταν διαφορετικές ερμηνείες όσον αφορά τα στοιχεία που ήταν συναφή για την αξιολόγηση³². Ωστόσο, δεν εντοπίσαμε καμία αιτιολόγηση ως προς τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή έκρινε ότι ορισμένα στοιχεία που καθορίζονταν στην περιγραφή του μέτρου δεν παρουσίαζαν συνάφεια με την αξιολόγηση. Διαπιστώσαμε επίσης ότι η καθοδήγηση που παρείχε η Επιτροπή για την αξιολόγηση της ικανοποιητικής εκπλήρωσης των ορόσημων και των τιμών-στόχου δεν προέβλεπε τέτοια αιτιολόγηση και, ως εκ τούτου, δεν απαιτείτο ρητά η τεκμηρίωσή της. Η έλλειψη σαφούς καθοδήγησης και τεκμηρίωσης σε τέτοιες περιπτώσεις κατέστησε δύσκολο, αν όχι αδύνατο, για έναν τρίτο που δεν είχε εμπλακεί στη διαπραγμάτευση του ΣΑΑ ή δεν είχε προηγούμενη γνώση της διαδικασίας να κατανοήσει και να παρακολουθήσει το σκεπτικό της Επιτροπής.

Δεν έχει ακόμη καθοριστεί μεθοδολογία για την αναστολή πληρωμής

54 Το ποσό που καταβάλλεται σε ένα κράτος μέλος μετά την υποβολή αίτησης πληρωμής δεν βασίζεται κατ' ανάγκη στο εκτιμώμενο κόστος της επίτευξης των ορόσημων και των τιμών-στόχου που περιλαμβάνονται στην αίτηση πληρωμής, αλλά προκύπτει περισσότερο από τις διαπραγματεύσεις με το εκάστοτε κράτος μέλος. Κατά τις εν λόγω διαπραγματεύσεις, λαμβάνεται υπόψη το ποσοστό των ορόσημων και των τιμών-στόχου, καθώς και η σχετική σημασία τους³³. Σε περίπτωση που η Επιτροπή διαπιστώσει ότι τα ορόσημα ή οι τιμές-στόχος δεν έχουν εκπληρωθεί ικανοποιητικά, ο κανονισμός προβλέπει ότι «αναστέλλεται η καταβολή του συνόλου ή μέρους της χρηματοδοτικής συνεισφοράς και, κατά περίπτωση, του δανείου»³⁴. Οι αναστολές μπορούν να αρθούν μόνον εάν τα κράτη μέλη παράσχουν στην Επιτροπή αποδεικτικά στοιχεία της ικανοποιητικής εκπλήρωσης των ορόσημων ή των τιμών-στόχου εντός έξι μηνών. Σε διαφορετική περίπτωση, η Επιτροπή οφείλει να μειώσει αναλογικά το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ή του δανείου (κατά περίπτωση). Στην ετήσια έκθεσή μας για το οικονομικό έτος 2021 αναφέραμε ότι η Επιτροπή δεν είχε αναπτύξει μεθοδολογία για τον προσδιορισμό του ποσού του οποίου η καταβολή πρέπει να ανασταλεί³⁵.

³² Σημεία 10.24-10.26 της ετήσιας έκθεσής μας για το οικονομικό έτος 2021.

³³ Σημείο 73 της ειδικής έκθεσης 21/2022.

³⁴ Άρθρο 24, παράγραφος 6, του κανονισμού.

³⁵ Σημείο 10.28 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2021.

55 Μολονότι η μεθοδολογία δεν θα επηρέαζε την εκ των προτέρων αξιολόγηση των ορόσημων και των τιμών-στόχου, η απουσία της σημαίνει ότι λείπει ένα σημαντικό στοιχείο του συστήματος δικλίδων του ΜΑΑ για τη διασφάλιση της κανονικότητας των πληρωμών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του. Η απουσία τέτοιας μεθοδολογίας μειώνει επίσης τη διαφάνεια των ρυθμίσεων του ΜΑΑ έναντι των κρατών μελών και των άλλων ενδιαφερόμενων μερών, καθότι τα κριτήρια για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών επιπτώσεων της μη επίτευξης των ορόσημων και των τιμών-στόχου είναι ασαφή. Στο πλαίσιο αυτό, παραπέμπουμε στη σύσταση 10.2 της ετήσιας έκθεσής μας για το οικονομικό έτος 2021.

Οι κατασταλτικοί έλεγχοι θα μπορούσαν να συμβάλουν στη διασφάλιση της ακρίβειας των στοιχείων που δηλώνονται σχετικά με την εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου

56 Ενώ οι εκ των προτέρων επαληθεύσεις της Επιτροπής βασίζονται πρωτίστως σε επισκόπηση εγγράφων, οι κατασταλτικοί έλεγχοι της παρέχουν τη δυνατότητα να εξετάσει την κατάσταση επιτόπου. Κατασταλτικοί έλεγχοι προβλέπονται στον δημοσιονομικό κανονισμό³⁶ και στις συμφωνίες χρηματοδότησης που συνάπτονται με τα κράτη μέλη. Στόχος τους είναι να εντοπίζεται και να διορθώνεται κάθε ορόσημο ή τιμή-στόχος που δεν εκπληρώθηκε, κάτι το οποίο μπορεί να αναδειχθεί μόνον αφότου πραγματοποιηθούν οι πληρωμές. Οι έλεγχοι αυτοί πρέπει να βασίζονται σε όλες τις σχετικές πληροφορίες, σε σαφείς και άρτια σχεδιασμένες διαδικασίες, καθώς και σε κατάλληλη εκτίμηση κινδύνου.

57 Αξιολογήσαμε αν ο σχεδιασμός των κατασταλτικών ελέγχων της Επιτροπής είναι κατάλληλος για την επίτευξη του εν λόγω στόχου. Δεν μπορέσαμε να υποβάλλουμε σε ελεγκτικές δοκιμασίες την πρακτική εφαρμογή των κατασταλτικών ελέγχων της Επιτροπής (σημείο 21).

58 Όσον αφορά την εκπλήρωση των ορόσημων και τιμών-στόχου, η Επιτροπή υποβάλλει τα εν λόγω ορόσημα και τιμές-στόχο σε κατασταλτικούς ελέγχους βάσει κινδύνου, οι οποίοι συμπληρώνουν τις εκ των προτέρων επαληθεύσεις της. Επιπλέον, διενεργεί ελέγχους συστημάτων αναφορικά με τα ορόσημα και τις τιμές-στόχο, οι οποίοι επικεντρώνονται στη συλλογή δεδομένων και στην αναφορά στοιχείων σχετικά με τα ορόσημα και τις τιμές-στόχο στα κράτη μέλη.

³⁶ Άρθρο 74, παράγραφος 6, του δημοσιονομικού κανονισμού.

59 Οι έλεγχοι συστημάτων όσον αφορά τα ορόσημα και τις τιμές-στόχο αποσκοπούν στην αξιολόγηση της διαχείρισης δεδομένων και των συστημάτων ΤΠ ή άλλων συστημάτων που χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση, τη συλλογή, τη συγκέντρωση και την αναφορά στοιχείων σχετικά με τα ορόσημα και τις τιμές-στόχο. Επίσης, επιδιώκουν την επαλήθευση της αξιοπιστίας των αναφερόμενων στοιχείων σχετικά με τα επιτευχθέντα ορόσημα και τιμές-στόχο, περιλαμβανομένης της συγκέντρωσής τους.

60 Οι έλεγχοι σχετικά με ορόσημα και τιμές-στόχο βασίζονται στον κίνδυνο και καλύπτουν όλα τα ορόσημα και τις τιμές-στόχο που προσδιορίζονται ως «υψηλού κινδύνου» στην εκτίμηση κινδύνου της Επιτροπής, καθώς και, ανάλογα με τους διαθέσιμους πόρους, όσο το δυνατόν περισσότερα ορόσημα και τιμές-στόχο που χαρακτηρίζονται ως «μεσαίου κινδύνου». Επιδίωξη είναι να επιβεβαιωθούν επιτόπου οι πληροφορίες που αναφέρουν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή στο στάδιο της εκ των προτέρων επαλήθευσης.

61 Για την επιλογή των εθνικών αρχών, των ορόσημων και των τιμών-στόχου που υποβάλλονται σε έλεγχο, η Επιτροπή βασίζεται, αφενός, σε συνολική εκτίμηση κινδύνου και, αφετέρου, σε εκτίμηση κινδύνου που σχετίζεται με αίτηση πληρωμής. Η αρχική επιλογή των κρατών μελών που θα υποβληθούν σε έλεγχο βασίζεται επίσης στον βαθμό ετοιμότητάς τους και στη χρονική στιγμή στην οποία υποβάλλονται οι αιτήσεις πληρωμών.

62 Οι εκτιμήσεις κινδύνου βασίζονται σε διάφορους παράγοντες, όπως:

- η πολυπλοκότητα των εθνικών συστημάτων δικλίδων·
- οι έλεγχοι που διενεργούνται από τα κράτη μέλη·
- ο κίνδυνος συγχρηματοδότησης μέτρων των ΣΑΑ από άλλα ταμεία της ΕΕ· και
- το είδος του τελικού αποδέκτη.

63 Στόχος των ελέγχων σχετικά με ορόσημα και τιμές-στόχο είναι η παροχή εκ των υστέρων πρόσθετης διασφάλισης αναφορικά με την ικανοποιητική εκπλήρωσή τους, ενώ στόχος των ελέγχων συστημάτων που σχετίζονται με ορόσημα και τιμές-στόχο είναι να διασφαλιστεί ότι τα εθνικά συστήματα συλλογής και αποθήκευσης πληροφοριών για τον σκοπό της αναφοράς στοιχείων σχετικά με τα ορόσημα και τις τιμές-στόχο είναι επαρκή και αξιόπιστα.

64 Το υπόμνημα σχεδιασμού ελέγχων (enquiry planning memorandum) της ΓΔ ECFIN παρέχει λεπτομερή καθοδήγηση όσον αφορά τους ελέγχους σχετικά με ορόσημα και τιμές-στόχο και τους ελέγχους συστημάτων, καθώς και ορισμένα υποδείγματα που πρέπει να χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο των εν λόγω ελέγχων.

65 Κατόπιν επισκόπησης των εγγράφων σχεδιασμού κατασταλτικών ελέγχων, θεωρούμε ότι γενικά οι έλεγχοι έχουν αναπτυχθεί με άρτιο τρόπο όσον αφορά τις προγραμματισμένες εργασίες και την τεκμηρίωση, ωστόσο η αποτελεσματική εφαρμογή τους μπορεί να αξιολογηθεί μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο. Από τον αρχικό σχεδιασμό των ελεγκτικών εργασιών για το 2022 και το 2023 προκύπτει επίσης εκτενές πεδίο αναφοράς. Προγραμματίστηκαν έλεγχοι σε 20 κράτη μέλη· 20 έλεγχοι καλύπτουν τη διαχείριση δεδομένων και συστήματα ΤΠ και επτά έλεγχοι έχουν ως στόχο την επαλήθευση της αξιοπιστίας των αναφερθέντων στοιχείων.

Η έλλειψη καθοδήγησης αυξάνει τον κίνδυνο μη εντοπισμού της αναίρεσης μέτρων που σχετίζονται με ορόσημα και τιμές-στόχο που είχαν εκπληρωθεί στο παρελθόν

66 Προκειμένου να είναι χρήσιμο και αποτελεσματικό ένα ορόσημο ή μια τιμή-στόχος που έχει εκπληρωθεί και για το οποίο ή για την οποία έχει καταβληθεί πληρωμή, δεν θα πρέπει το μέτρο που σχετίζεται με αυτό/αυτή να αναιρείται σε μεταγενέστερο στάδιο. Ο κανονισμός λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο αυτό, προβλέποντας ότι «[η] ικανοποιητική εκπλήρωση των ορόσημων και των στόχων προϋποθέτει ότι τα μέτρα που σχετίζονται με ορόσημα και στόχους που είχαν εκπληρωθεί ικανοποιητικά στο παρελθόν δεν έχουν αναιρεθεί από το οικείο κράτος μέλος»³⁷. Με βάση τις συμφωνίες χρηματοδότησης, στην αίτηση πληρωμής ένα κράτος μέλος πρέπει να επιβεβαιώνει ότι αυτό όντως δεν έχει συμβεί.

67 Η επιβεβαιωτική δήλωση των κρατών μελών αποτελεί βασικό στοιχείο των δικλίδων όσον αφορά την αναίρεση μέτρων σχετικών με ορόσημα ή τιμές-στόχο που είχαν εκπληρωθεί στο παρελθόν. Επιπλέον, σύμφωνα με την Επιτροπή, δεδομένου ότι οι γεωγραφικές μονάδες παρακολουθούν συνεχώς και συζητούν με τις αρχές των κρατών μελών, είναι επίσης σε θέση να εντοπίζουν ορόσημα και τιμές-στόχο που σχετίζονται με μέτρα που έχουν αναιρεθεί.

³⁷ Άρθρο 24, παράγραφος 3, του κανονισμού.

68 Η αναίρεση μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνον όταν ένα ορόσημο ή μια τιμή-στόχος αξιολογηθεί ότι έχει εκπληρωθεί ικανοποιητικά και ότι, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να επαληθευθεί στο πλαίσιο εκ των προτέρων διαδικασιών. Επομένως, οι εργασίες επανεξέτασης που αφορούν την αναίρεση μέτρων που σχετίζονται με ορόσημα που είχαν εκπληρωθεί στο παρελθόν πρέπει να πραγματοποιούνται εκ των υστέρων.

69 Μέχρι σήμερα, η Επιτροπή δεν έχει καταρτίσει καθοδήγηση σχετικά με την ακριβή φύση της αναίρεσης ενός μέτρου που σχετίζεται με ορόσημο ή τιμή-στόχο που είχε εκπληρωθεί στο παρελθόν, τις περιστάσεις υπό τις οποίες θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκε αυτή η αναίρεση ή τον τρόπο με τον οποίο οι υπηρεσίες της Επιτροπής και οι αρχές των κρατών μελών πρέπει να προβαίνουν στη σχετική παρακολούθηση. Ελλείψει τέτοιας καθοδήγησης, αυξάνεται ο κίνδυνος τα κράτη μέλη και η Επιτροπή να μην εντοπίζουν δεόντως και με συνέπεια όλα τα ορόσημα και τις τιμές-στόχο που σχετίζονται με μέτρα που έχουν ανααιρεθεί.

70 Επίσης, η Επιτροπή δεν έχει ακόμη παράσχει καθοδήγηση σχετικά με τον αντίκτυπο σε προηγούμενη ή σε τρέχουσα αίτηση πληρωμής της αναίρεσης ενός μέτρου που σχετίζεται με ορόσημο ή τιμή-στόχο που είχε εκπληρωθεί στο παρελθόν.

Η από μέρους της Επιτροπής αξιολόγηση των συστημάτων των κρατών μελών θα μπορούσε να βασιστεί στις δικλίδες που εφαρμόζει, ωστόσο οι διαδικασίες για την αναφορά περιπτώσεων απάτης και τη διόρθωση αδυναμιών θέτουν κάποιους περιορισμούς

Οι προβλεπόμενοι έλεγχοι της Επιτροπής θα μπορούσαν να καταστήσουν δυνατή την αξιολόγηση των συστημάτων δικλίδων των κρατών μελών που αφορούν την απάτη, τη διαφθορά, τη σύγκρουση συμφερόντων και τη διπλή χρηματοδότηση

71 Η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης καθιστά επιτακτική την υλοποίηση του ΜΑΑ σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, ιδίως όσον αφορά την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς και σύγκρουσης συμφερόντων. Το ίδιο ισχύει και για τον κίνδυνο διπλής χρηματοδότησης.

72 Σύμφωνα με την Επιτροπή, όσον αφορά την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, ο ρόλος της περιορίζεται στην ανάληψη της εναπομένουσας αρμοδιότητας, ήτοι στο να διασφαλίζει ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν κατάλληλα συστήματα, και να παρεμβαίνει όταν αυτά δεν τηρούν τις υποχρεώσεις εφαρμογής δικλίδων που υπέχουν όσον αφορά την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς, σύγκρουσης συμφερόντων και διπλής χρηματοδότησης (σημείο 33).

73 Οι προβλεπόμενοι έλεγχοι της Επιτροπής αντικατοπτρίζουν αυτόν τον περιορισμό και θα επικεντρωθούν στα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς, σύγκρουσης συμφερόντων και διπλής χρηματοδότησης. Οι έλεγχοι αυτοί πρέπει να βασίζονται σε όλες τις σχετικές πληροφορίες, σε σαφείς και άρτια σχεδιασμένες διαδικασίες, καθώς και σε κατάλληλη εκτίμηση κινδύνου. Εξετάσαμε τη διαδικασία που εφαρμόζει η Επιτροπή και τα έγγραφα σχεδιασμού των εν λόγω ελέγχων.

74 Η Επιτροπή έχει καθορίσει τις ελεγκτικές εργασίες της σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης στη στρατηγική έλεγχου της.

75 Σύμφωνα με τη στρατηγική έλεγχου για τον ΜΑΑ, η Επιτροπή οφείλει να διενεργήσει τουλάχιστον έναν χωριστό έλεγχο συστήματος ανά κράτος μέλος κατά τη διάρκεια εφαρμογής του ΜΑΑ. Στόχος των ελέγχων αυτών είναι η παροχή διασφάλισης στην Επιτροπή όσον αφορά την ικανότητα των συστημάτων δικλίδων των κρατών μελών να αποτρέπουν, να εντοπίζουν και να διορθώνουν περιπτώσεις απάτης, διαφθοράς, σύγκρουσης συμφερόντων και διπλής χρηματοδότησης. Σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό των ελεγκτικών εργασιών για το 2022 και το 2023, έχουν προγραμματιστεί 21 έλεγχοι με αντικείμενο την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ.

76 Οι έλεγχοι συστημάτων που σχετίζονται με απάτη, διαφθορά, συγκρούσεις συμφερόντων και διπλή χρηματοδότηση θα μπορούσαν να δώσουν τη δυνατότητα στην Επιτροπή να αξιολογήσει τα συστήματα που διαθέτουν τα κράτη μέλη για τον σκοπό αυτό, ωστόσο η αποτελεσματικότητα των εν λόγω ελέγχων μπορεί να αξιολογηθεί μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο. Επιπλέον, διαπιστώσαμε περιορισμούς που αφορούν επιμέρους στοιχεία του συστήματος δικλίδων της Επιτροπής, στους οποίους αναφερόμαστε στα σημεία που ακολουθούν.

Οι περιορισμένες πληροφορίες σχετικά με τους ελέγχους που διενεργούν τα κράτη μέλη ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στην προστιθέμενη αξία των διαχειριστικών δηλώσεων και συνόψεών τους

77 Η αίτηση πληρωμής κράτους μέλους πρέπει να συνοδεύεται από διαχειριστική δήλωση, υποστηριζόμενη από σύνοψη των ελέγχων που έχουν διενεργηθεί σε εθνικό επίπεδο (σημείο 10), την οποία η ΓΔ ECFIN εξετάζει προκειμένου να εντοπίσει πληροφορίες που θα μπορούσαν να είναι συναφείς με τις εκ των προτέρων επαληθεύσεις της εκπλήρωσης των ορόσημων και των τιμών-στόχου ή με τους ελέγχους που διενεργεί. Οι διαχειριστικές δηλώσεις των κρατών μελών πρέπει να παρέχουν διασφάλιση ότι η διαχείριση των κονδυλίων πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με όλους τους εφαρμοστέους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες, ιδίως δε εκείνους που αφορούν την αποφυγή των συγκρούσεων συμφερόντων και την πρόληψη της απάτης και της διαφθοράς. Τα κράτη μέλη οφείλουν επίσης να επιβεβαιώσουν ότι οι εντοπισθείσες κατά τη διάρκεια των ελέγχων τους παρατυπίες διορθώθηκαν καταλλήλως και ότι τα σχετικά κονδύλια ανακτήθηκαν δεόντως από τους τελικούς αποδέκτες. Η Επιτροπή εξετάζει τα έγγραφα αυτά, προκειμένου να ελέγξει αν εντοπίστηκαν αδυναμίες στα συστήματα ή μεμονωμένες περιπτώσεις απάτης, διαφθοράς ή σύγκρουσης συμφερόντων και αν ελήφθησαν διορθωτικά μέτρα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Στην περίπτωση των πρώτων αιτήσεων πληρωμής, επαληθεύει επίσης κατά πόσον έχουν εκπληρωθεί τα ορόσημα για τις δικλίδες και τους ελέγχους που προστέθηκαν κατά την αξιολόγηση των ΣΑΑ.

78 Η προστιθέμενη αξία των διαχειριστικών δηλώσεων και των συνόψεων των ελέγχων εξαρτάται από την εμπέλεια και την ποιότητα των ελεγκτικών εργασιών των εθνικών αρχών. Η Επιτροπή παρείχε καθοδήγηση στα κράτη μέλη για την κατάρτιση της σύνοψης των ελέγχων στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, στην οποία καθορίζεται το είδος των πληροφοριών που αναμένεται να περιλαμβάνουν οι συνόψεις και διευκρινίζονται τα είδη των ελέγχων που αναμένεται να διενεργήσουν οι αρχές των κρατών μελών. Σημειώνουμε ότι, ελλείψει σχετικής νομικής βάσης στον κανονισμό, δεν υπάρχει ακριβής καθοδήγηση σχετικά με την κάλυψη και τον σχεδιασμό των εν λόγω ελέγχων.

79 Όσον αφορά τις τέσσερις αιτήσεις πληρωμής που υποβλήθηκαν το 2021, η Επιτροπή επισήμανε ότι, λόγω του σύντομου χρονικού διαστήματος που μεσολάβησε μεταξύ της έγκρισης των σχεδίων και της υποβολής των εν λόγω αιτήσεων, η εμπέλεια των ελεγκτικών εργασιών που διενήργησαν οι εθνικές αρχές ήταν γενικά περιορισμένη³⁸. Οι πληροφορίες που διαθέτει η Επιτροπή σχετικά με την ποιότητα

³⁸ ΕΕΔ της ΓΔ ECFIN για το 2021, σ. 60.

των ελεγκτικών εργασιών που υποστηρίζουν τη σύνοψη των ελέγχων και τα στοιχεία του ΜΑΑ στα οποία θα επικεντρωθούν οι έλεγχοι των κρατών μελών στη διάρκεια του κύκλου ζωής του προέρχονται από την ανταλλαγή πληροφοριών με τις εθνικές αρχές ελέγχου και την από μέρους της αξιολόγηση των εθνικών στρατηγικών ελέγχου. Η Επιτροπή μας ενημέρωσε ότι σχεδίαζε να χρησιμοποιήσει τα αποτελέσματα των εθνικών ελέγχων προκειμένου να αποκομίσει βεβαιότητα, μόνον εφόσον η αξιοπιστία τους επιβεβαιωνόταν από τις ελεγκτικές εργασίες της.

Ο τρόπος αναφοράς περιπτώσεων απάτης και η καθοδήγηση όσον αφορά τη διόρθωση αδυναμιών στα συστήματα των κρατών μελών δεν έχουν αναπτυχθεί πλήρως

Δεν υπάρχει κεντρική και τυποποιημένη προσέγγιση σχετικά με την αναφορά περιπτώσεων απάτης

80 Όσον αφορά τα κονδύλια συνοχής, οι αρχές των κρατών μελών υποχρεούνται να αναφέρουν στην Επιτροπή, μέσω του συστήματος διαχείρισης παρατυπιών (Irregularity Management System, IMS), τυχόν εντοπιζόμενες παρατυπίες, δόλιες ή μη. Οι σχετικές πληροφορίες του IMS αποτελούν ένα από τα στοιχεία που χρησιμοποιεί η Επιτροπή προκειμένου να ενημερώνει την εκτίμηση κινδύνου απάτης και τη στρατηγική της για την καταπολέμηση της απάτης, οι οποίες αποτελούν σημαντικά στοιχεία για τη στόχευση των ελέγχων που διενεργεί και των δικλίδων που εφαρμόζει. Σε αντίθεση με την υποχρέωση των κρατών μελών να αναφέρουν στοιχεία σχετικά με την εκτέλεση των κονδυλίων συνοχής, στο πλαίσιο της υποχρέωσής τους να αναφέρουν στην Επιτροπή τις παρατυπίες, δόλιες ή μη, που εντοπίζουν κατά την εφαρμογή του ΜΑΑ, προβλέπεται η αναφορά στοιχείων στη διαχειριστική δήλωση, χωρίς να απαιτείται η χρήση ενός ολοκληρωμένου συστήματος ΤΠ.

81 Στη διαχειριστική δήλωση τα κράτη μέλη οφείλουν να αναφέρουν κάθε περίπτωση απάτης, διαφθοράς ή σύγκρουσης συμφερόντων που εντοπίζουν (και τα διορθωτικά μέτρα που λαμβάνουν). Σε αντίθεση με το IMS, δεν είναι σαφές πότε πρέπει να αναφέρεται μια εντοπιζόμενη περίπτωση απάτης, αν υπάρχει όριο πέραν του οποίου επιβάλλεται η αναφορά και ποιες τυποποιημένες πληροφορίες πρέπει να αναφέρονται για κάθε περίπτωση, καθώς και σχετικά με τα λαμβανόμενα διορθωτικά μέτρα. Η έλλειψη κεντρικών και τυποποιημένων πληροφοριών σε επίπεδο Επιτροπής σχετικά με τις περιπτώσεις εικαζόμενης απάτης, σύγκρουσης συμφερόντων και διαφθοράς που εντοπίζονται από τις αρχές των κρατών μελών δυσχεραίνει τη διενέργεια κατάλληλης εκτίμησης του κινδύνου απάτης, η οποία είναι καίριας σημασίας για την αποτελεσματική στόχευση των κατασταλτικών ελέγχων που αφορούν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

82 Από κοινού με τα κράτη μέλη, η Επιτροπή οφείλει να υποβάλλει ετήσια έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται για την καταπολέμηση της απάτης και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ (έκθεση PIF). Κεντρικό στοιχείο αυτής της έκθεσης είναι οι ετήσιες πληροφορίες και δεδομένα σχετικά με την απάτη και τις παρατυπίες εις βάρος των δαπανών της ΕΕ. Ελλείψει κεντρικών και τυποποιημένων πληροφοριών, σε επίπεδο Επιτροπής, σχετικά με την απάτη και άλλες παράνομες δραστηριότητες εις βάρος των πληρωμών στο πλαίσιο του ΜΑΑ, είναι υπαρκτός ο κίνδυνος η ετήσια έκθεση PIF της Επιτροπής να παρέχει ατελή εικόνα.

Επί του παρόντος, οι μη αξιόπιστοι αντισυμβαλλόμενοι δεν αναφέρονται ούτε αποκλείονται

83 Προς το παρόν, τα κράτη μέλη δεν είναι υποχρεωμένα να χρησιμοποιούν το σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού (Early Detection and Exclusion System, EDES) της Επιτροπής για τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του ΜΑΑ. Αυτό σημαίνει ότι ένα από τα διαθέσιμα εργαλεία για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης δεν εφαρμόζεται όσον αφορά τον μηχανισμό.

84 Ως εκ τούτου, στη γνώμη που διατυπώσαμε σχετικά με την προτεινόμενη αναδιατύπωση του δημοσιονομικού κανονισμού, χαιρετίζουμε την πρόταση της Επιτροπής για τη διασφάλιση της εφαρμογής κατάλληλων ρυθμίσεων σχετικά με τον αποκλεισμό στα προγράμματα δαπανών υπό άμεση διαχείριση, όπως ο ΜΑΑ, όπου δικαιούχοι είναι τα κράτη μέλη³⁹. Το κλειδί για την αποτελεσματική λειτουργία του EDES θα είναι η διαθεσιμότητα και η αξιοπιστία των πληροφοριών σχετικά με πιθανώς μη αξιόπιστους αντισυμβαλλόμενους.

Δεν έχει καταρτιστεί εσωτερική καθοδήγηση σχετικά με τις διορθώσεις

85 Δυνάμει του κανονισμού, η Επιτροπή έχει δικαίωμα παρέμβασης όταν διαπιστώνει ότι το σύστημα ενός κράτους μέλους δεν προστατεύει επαρκώς τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης. Προβλέπει το δικαίωμα της Επιτροπής «να μειώσει κατ' αναλογία τη στήριξη στο πλαίσιο του μηχανισμού και να ανακτήσει

³⁹ Γνώμη 06/2022 (υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 322, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ) σχετικά με την πρόταση για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (αναδιατύπωση).

τυχόν ποσά που οφείλονται στον προϋπολογισμό της Ένωσης ή να ζητήσει την πρόωρη εξόφληση του δανείου, σε περιπτώσεις απάτης, διαφθοράς και σύγκρουσης συμφερόντων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης που δεν διορθώθηκαν από το κράτος μέλος ή σοβαρής αθέτησης υποχρέωσης που απορρέει από τέτοιες συμβάσεις»⁴⁰.

86 Το ίδιο άρθρο προβλέπει επίσης ότι «[κ]ατά τη λήψη απόφασης σχετικά με το ποσό που πρέπει να ανακτηθεί και να μειωθεί ή το ποσό που πρέπει να εξοφληθεί πρόωρα, η Επιτροπή τηρεί την αρχή της αναλογικότητας και λαμβάνει υπόψη τη σοβαρότητα της απάτης, της διαφθοράς και της σύγκρουσης συμφερόντων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης ή αθέτησης υποχρέωσης».

87 Οι συμφωνίες χρηματοδότησης περιλαμβάνουν μεν γενικές διατάξεις για τις κατ' αποκοπή διορθώσεις, η Επιτροπή όμως δεν έχει ακόμη αναπτύξει εσωτερική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή των εν λόγω διορθώσεων. Αναφέρουμε ενδεικτικά τις «[Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των δημοσιονομικών διορθώσεων στο πλαίσιο των διαδικασιών εκκαθάρισης ως προς τη συμμόρφωση και δημοσιονομικής εκκαθάρισης των λογαριασμών](#)».

88 Η απουσία εσωτερικής καθοδήγησης σχετικά με την εφαρμογή των συγκεκριμένων κατ' αποκοπή διορθώσεων μειώνει τη διαφάνεια και δεν εξασφαλίζει τη συνέπεια των ρυθμίσεων του ΜΑΑ έναντι των κρατών μελών και των άλλων ενδιαφερόμενων μερών⁴¹.

⁴⁰ Άρθρο 22, παράγραφος 5, του κανονισμού.

⁴¹ Σημείο 106 της επισκόπησης 01/2023.

Συμπεράσματα και συστάσεις

89 Ο ΜΑΑ αποτελεί ένα νέο μοντέλο εκτέλεσης των δαπανών, στο πλαίσιο του οποίου οι πληρωμές της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη βασίζονται στην εκπλήρωση ορόσημων και τιμών-στόχου. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα, η Επιτροπή σχεδίασε σύστημα δικλίδων που περιλαμβάνει ένα σύνολο εκτενών εκ των προτέρων επαληθεύσεων και συμπληρωματικών επιτόπιων ελέγχων, προκειμένου να αξιολογεί κατά πόσον τα ορόσημα και οι τιμές-στόχος έχουν εκπληρωθεί ικανοποιητικά. Ωστόσο, το εν λόγω σύστημα παρέχει περιορισμένες επαληθευμένες πληροφορίες σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τη συμμόρφωση των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ επενδυτικών έργων με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες. Η έλλειψη τέτοιων πληροφοριών έχει αντίκτυπο στη διασφάλιση που μπορεί να παρέχει η Επιτροπή όσον αφορά την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και καθιστά ελλιπή τη λογοδοσία σε επίπεδο ΕΕ.

90 Διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή διενεργεί εκτενείς εκ των προτέρων επαληθεύσεις προκειμένου να αξιολογήσει την εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου. Όπως αναφέραμε στο κεφάλαιο 10 της [ετήσιας έκθεσής μας για το οικονομικό έτος 2021](#), διαπιστώσαμε περιορισμούς όσον αφορά την τεκμηρίωση της αξιολόγησης από μέρους της Επιτροπής, καθώς και ότι δεν είναι ακόμη διαθέσιμη μεθοδολογία για την (μερική) αναστολή ή μείωση πληρωμής, σε σχέση με την οποία διατυπώσαμε τις συστάσεις 10.1 και 10.2. Επισημάναμε επίσης ότι ο προσδιορισμός και η τεκμηρίωση της εμβέλειας και των στόχων των διαφόρων σταδίων της προκαταρκτικής αξιολόγησης θα μπορούσαν να βελτιωθούν, ιδίως όσον αφορά τις τεχνικές διαβουλεύσεις με άλλες ΓΔ και υπηρεσίες (σημεία [40](#) έως [55](#)).

Σύσταση 1 – Βελτίωση των διαδικασιών που εφαρμόζονται στο πλαίσιο των εκ των προτέρων επαληθεύσεων

Βασιζόμενη στην πείρα που έχει αποκτήσει μέχρι σήμερα, η Επιτροπή οφείλει να αναπτύξει περαιτέρω διαδικασίες, οι οποίες να εξασφαλίζουν την επαρκή τεκμηρίωση της αξιολόγησης που διενεργεί και να αποσαφηνίζουν τον ρόλο και την εμβέλεια των τεχνικών διαβουλεύσεων με άλλες ΓΔ και υπηρεσίες.

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: 2023

91 Η Επιτροπή έχει προγραμματίσει εκτενείς κατασταλτικούς ελέγχους σχετικά με την εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου. Από τον προγραμματισμό των ελεγκτικών εργασιών για το 2022 προκύπτει επίσης εκτενής κάλυψη των κρατών

μελών. Ωστόσο, η επάρκεια των προγραμματισμένων κατασταλτικών ελέγχων μπορεί να αξιολογηθεί μόνο μελλοντικά (σημεία 56 έως 65).

92 Η επιτυχής εφαρμογή του ΜΑΑ εξαρτάται από την εκπλήρωση των ορόσημων ή των τιμών-στόχου και τη μη αναίρεση, στη συνέχεια, των μέτρων που σχετίζονται με τα εν λόγω ορόσημα ή τιμές-στόχο. Επισημαίνουμε ότι, επί του παρόντος, δεν υπάρχει καθοδήγηση η οποία να εξασφαλίζει συνεκτική κατανόηση του τι συνιστά αναίρεση ενός μέτρου σχετικού με ορόσημο ή τιμή-στόχο που είχε εκπληρωθεί στο παρελθόν, πώς μπορεί να μετριαστεί ο κίνδυνος αναίρεσης και ποιος μπορεί να είναι ο αντίκτυπός της σε προηγούμενες και τρέχουσες πληρωμές (σημεία 66 έως 70).

Σύσταση 2 – Κατάρτιση καθοδήγησης όσον αφορά την αναίρεση μέτρων σχετικών με ορόσημα ή τιμές-στόχο που είχαν εκπληρωθεί στο παρελθόν

Η Επιτροπή οφείλει να αναπτύξει καθοδήγηση και διαδικασίες για την αναίρεση ενός μέτρου σχετικού με ορόσημο ή τιμή-στόχο που είχε εκπληρωθεί στο παρελθόν, με σκοπό τη συνεκτική ερμηνεία και εφαρμογή της.

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: 2023

93 Η Επιτροπή συνέταξε έγγραφα σχεδιασμού για ελέγχους συστημάτων μέσω των οποίων σκοπεύει να καλύψει το σύστημα δικλίδων κάθε κράτους μέλους για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (σημεία 71 έως 76). Ωστόσο, επισημαίνουμε ότι οι έλεγχοι αυτοί θα καλύψουν μόνο τα συστήματα των κρατών μελών που αφορούν την απάτη, τη διαφθορά, τη σύγκρουση συμφερόντων και τη διπλή χρηματοδότηση. Κατά συνέπεια, είναι περιορισμένες οι επαληθευμένες πληροφορίες σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με τη συμμόρφωση των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ επενδυτικών έργων με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες. Η έλλειψη τέτοιων πληροφοριών έχει αντίκτυπο στη διασφάλιση που μπορεί να παρέχει η Επιτροπή σε επίπεδο ΕΕ. Η αρμοδιότητα της Επιτροπής σε σχέση με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης αποτυπώνεται στη δήλωση διασφάλισης που περιλαμβάνεται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ ECFIN. Περιορίζεται στη διασφάλιση της ανάκτησης από την Επιτροπή τυχόν οφειλόμενου ποσού σε περίπτωση απάτης, διαφθοράς ή σύγκρουσης συμφερόντων, όταν τα κράτη μέλη δεν προβαίνουν στην ανάκτηση αυτή, ή σε περίπτωση αποδεδειγμένης σοβαρής παραβίασης της συμφωνίας χρηματοδότησης (σημεία 28 έως 36).

Σύσταση 3 – Κάλυψη των ελλείψεων στη διασφάλιση σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες

Η Επιτροπή οφείλει να προσδιορίσει τα μέτρα που απαιτούνται για την κάλυψη των ελλείψεων στη διασφάλιση σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τη συμμόρφωση των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ επενδυτικών έργων με τους ενωσιακούς και τους εθνικούς κανόνες.

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: 2023

94 Θεωρούμε ότι η πραγματική αξία των διαχειριστικών δηλώσεων και των συνόψεων των ελέγχων των κρατών μελών θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την εμπέλεια και την ποιότητα των ελέγχων αυτών και επισημαίνουμε ότι δεν υπάρχει ακριβής καθοδήγηση σχετικά με την κάλυψη και τον σχεδιασμό τους. Η εμπέλεια των ελεγκτικών εργασιών που πραγματοποίησαν οι εθνικές αρχές στη διάρκεια του πρώτου έτους ήταν γενικά περιορισμένη. Οι πληροφορίες που διαθέτει η Επιτροπή σχετικά με την ποιότητα των ελεγκτικών εργασιών βασίζονται στην ανταλλαγή πληροφοριών με τις εθνικές αρχές ελέγχου και στην από μέρους της αξιολόγηση των εθνικών στρατηγικών ελέγχου (σημεία 77 έως 79).

95 Όσον αφορά την αναφορά περιπτώσεων απάτης που σχετίζονται με τον ΜΑΑ (σημεία 80 έως 84), επισημάνουμε τα εξής:

- Η έλλειψη κεντρικών και τυποποιημένων πληροφοριών σχετικά με την απάτη, καταχωριζόμενων στο σύστημα διαχείρισης παρατυπιών, σημαίνει ότι τα στοιχεία που είναι διαθέσιμα για την υποστήριξη του σχεδιασμού και της στόχευσης των ελέγχων των συστημάτων είναι ελλιπή.
- Επί του παρόντος, οι μη αξιόπιστοι αντισυμβαλλόμενοι (τελικοί αποδέκτες) δεν καταχωρίζονται στο σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού ούτε αποκλείονται από την είσπραξη χρηματοδότησης από την ΕΕ. Ωστόσο, αυτό προβλέπεται στις προτεινόμενες τροποποιήσεις των διατάξεων του δημοσιονομικού κανονισμού (αναδιατύπωση).

Σύσταση 4 – Εναρμόνιση της αναφοράς περιπτώσεων απάτης που σχετίζονται με τον ΜΑΑ

Η Επιτροπή οφείλει να εναρμονίσει την αναφορά περιπτώσεων απάτης που σχετίζονται με τον ΜΑΑ και να καταχωρίζει στο σύστημα διαχείρισης παρατυπιών τις σχετικές με τον ΜΑΑ υποθέσεις απάτης και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων.

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: 2023

96 Στις συμφωνίες χρηματοδότησης που συνάπτονται με τα κράτη μέλη προβλέπονται διαφορετικά επίπεδα κατ' αποκοπή διορθώσεων σε περίπτωση που η Επιτροπή διαπιστώσει ανεπάρκεια στο σύστημα δικλίδων ενός κράτους μέλους, η οποία συνιστά σοβαρή αθέτηση της υποχρέωσής του να προστατεύει τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, όπως ορίζεται στη συμφωνία χρηματοδότησης. Ωστόσο, οι υφιστάμενοι ορισμοί των διαφόρων επιπέδων δεν υποστηρίζουν επαρκώς τη συνεπή εφαρμογή των εν λόγω κατ' αποκοπή διορθώσεων (σημεία 85 έως 88).

Σύσταση 5 – Κατάρτιση εσωτερικής καθοδήγησης σχετικά με τις διορθώσεις

Η Επιτροπή οφείλει να καταρτίσει εσωτερική καθοδήγηση όσον αφορά την εφαρμογή των κατ' αποκοπή διορθώσεων που ορίζονται στις συμφωνίες χρηματοδότησης λόγω αδυναμιών στα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών που αποσκοπούν στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: 2023

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα V, του οποίου προεδρεύει ο Jan Gregor, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 15ης Φεβρουαρίου 2023.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

Συντομογραφίες

ΓΔ ECFIN: Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων

ΓΔ EMPL: Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης

ΓΔ: Γενική Διεύθυνση

MAA: Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

ΟΔΕ: Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή

ΣΑΑ: Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

EDES: Σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού (Early Detection and Exclusion System)

IMS: Σύστημα διαχείρισης παρατυπιών (Irregularity Management System)

NGEU: NextGenerationEU

PIF: Προστασία οικονομικών συμφερόντων (Protection of financial interests)

SG RECOVER: Ειδική ομάδα για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα υπαγόμενη στη Γενική Γραμματεία της Επιτροπής

Γλωσσάριο

Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας: Ο μηχανισμός χρηματοδοτικής στήριξης της ΕΕ, που σκοπό έχει τον μετριασμό των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, την πράσινη μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή: Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης που συστάθηκε με σκοπό την προώθηση του συντονισμού πολιτικών μεταξύ των κρατών μελών.

Σύστημα διαχείρισης παρατυπιών: Εφαρμογή που χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη για την αναφορά παρατυπιών, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων εικαζόμενης απάτης, στην OLAF.

Σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας: Έγγραφο που καθορίζει τις σκοπούμενες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις ενός κράτους μέλους στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

EDES: Σύστημα που δημιούργησε η Επιτροπή για την ενίσχυση της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Σκοπός του είναι η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης έναντι μη αξιόπιστων προσώπων και οντοτήτων που αιτούνται κονδύλια της ΕΕ ή έχουν συνάψει νομικές δεσμεύσεις με την Επιτροπή, άλλα θεσμικά και λοιπά όργανα ή οργανισμούς της Ένωσης.

NextGenerationEU: Δέσμη χρηματοδότησης που έχει ως στόχο να βοηθήσει τα κράτη μέλη της ΕΕ να ανακάμψουν από τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19.

Απαντήσεις της Επιτροπής

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=63634>

Χρονογραμμή

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=63634>

Κλιμάκιο ελέγχου

Στις ειδικές εκθέσεις του ΕΕΣ παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτό διενεργεί επί των πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ, ή επί διαχειριστικών θεμάτων που αφορούν συγκεκριμένους τομείς του προϋπολογισμού. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο επιλέγει και σχεδιάζει τα εν λόγω ελεγκτικά έργα κατά τρόπον ώστε αυτά να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του πολιτικού και δημόσιου συμφέροντος.

Ο εν προκειμένω έλεγχος επιδόσεων διενεργήθηκε από το Τμήμα Ελέγχου V (Χρηματοδότηση και διοίκηση της ΕΕ), του οποίου προεδρεύει ο Jan Gregor, Μέλος του ΕΕΣ. Επικεφαλής του συγκεκριμένου ελέγχου ήταν ο Tony Murphry, Μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενος από τον Wolfgang Stolz, προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου του, τον Brian Murphry και τον Peter Borsos, συμβούλους στο ιδιαίτερο γραφείο του, την Judit Oroszki, διοικητικό στέλεχος, τον Gediminas Macys, υπεύθυνο έργου, την Kristina Kosor, ελέγκτρια, και τον Raymond Larkin, ελεγκτή. Η Valérie Tempez παρείχε γραμματειακή υποστήριξη.

Από αριστερά: Peter Borsos, Judit Oroszki, Kristina Kosor, Tony Murphy, Brian Murphy, Gediminas Macys, Wolfgang Stolz, Raymond Larkin, Valérie Tempez.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας:

Γράφημα 2 – Εικονίδια: το γράφημα σχεδιάστηκε με τη χρήση πόρων της [Flaticon.com](#). © Freerik Company S.L. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του.

PDF	ISBN 978-92-847-9606-9	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/966016	QJ-AB-23-008-EL-N
HTML	ISBN 978-92-847-9584-0	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/724113	QJ-AB-23-008-EL-Q

Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) διαθέτει χρηματοδότηση ύψους 723,8 δισεκατομμυρίων ευρώ (σε τρέχουσες τιμές) και αντιπροσωπεύει το κύριο χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ για τον μετριασμό των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19. Εξετάσαμε τον σχεδιασμό του συστήματος δικλίδων της Επιτροπής για τον ΜΑΑ, προκειμένου να αξιολογήσουμε τη συμβολή του στη διασφάλιση της ικανοποιητικής εκπλήρωσης των ορόσημων και των τιμών-στόχου και της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Διαπιστώσαμε ότι, σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα, η Επιτροπή έχει σχεδιάσει ένα σύστημα δικλίδων που προβλέπει μια εκτενή διαδικασία για την επαλήθευση της εκπλήρωσης των ορόσημων και των τιμών-στόχου. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν ελλείψεις στη διασφάλιση και τη λογοδοσία σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Συνιστούμε στην Επιτροπή να προσδιορίσει μέτρα για την αντιμετώπιση των εν λόγω ελλείψεων, καθώς και να καταρτίσει καθοδήγηση σχετικά με τις διορθώσεις και την αναίρεση μέτρου σχετικού με ορόσημο ή τιμή-στόχο που είχε εκπληρωθεί στο παρελθόν.

Ειδική έκθεση του ΕΕΣ υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/Pages/ContactForm.aspx
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors